

A KISVENDÉGLŐS

ORSZÁGOS VENDÉGLŐSÖK, KORCSMÁROSOK, KÁVÉSOK, PINCÉREK, BORTERMELŐK ÉS A SZÉKES-FŐVÁROSI
VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK

— SZAKKÖZLÖNYE. —

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona, félévre 6 korona,
negyedévre 3 korona.

Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:

NIKHÁZY GÉZA.

Megjelenik minden hó 1-én, 10-én és 20-án.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapesten, VIII., József-körút 13. szám.

37 százalékos illetékemelés.

(S) Ez bizony megtörtént és róla nemcsak a mi lapunk útján, de az összes napilapok révén szerezhettek tudomást a türelmes vendéglősök. És mint minden ránk zúdult baj után, ezúttal is megindult a kapkodás és jajveszékelés, ami csak természetes különben, mert tétlen senki bele nem nyugodhat ily halatlan erőszak elkövetésébe, aminőt a fővárosi pénzügyigazgatóság e megokolatlan, indokolatlan magas illetékemelésével elkövetett.

Ilyenkor, mikor már elháríthatatlan ránk zúdult a megbíráhatatlan teher, berozsdásodott tengelyén is megmozdul az az apparátus, amely különben kétségbeejtő nyugalommal és bámulatos télenységgel nézi és tűri a világ folyását. Nagyot nyikorog a tengely és vastag kérgét képező rozsdája nagy darabokban hull alá s így bizonyos, hogy immár nem csekély dologról lehet szó... A Vendéglősök és Szállodások Ipartársulata küldöttségileg kereste fel a pénzügyminisztert, hogy a megfélembizhetlen 37 százalékos illetékemelés ügyének reparálását megbeszélje, azaz kérelmezze. A jó pénzügyminiszter pedig, a miniszterek megszokott udvariasságával, szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte,

hogy a sérelmeket tanulmány tárgyává fogja tenni. Hát ez is eredmény, ámbátor igaz, hogy igen kevés benne a biztató, mely a helyzet megjavítását remélni engedné. Még pedig egyszerűen azért, mert amidőn a miniszter a küldöttség panaszát tanulmány tárgyává teszi, vizsgálata a pénzügyigazgatósággal egyetemben kell végeznie, mely utóbbi pedig nemcsak hogy nem lesz hajlandó igazából engedni, de a szerinte megdönthetetlen alapokra fektetett számításoknak és a szerinte helyes feltevéseken nyugvó eredményeknek a miniszter előtt is érvényt fog szerezni. És így vajmi kevés kilátás van arra, hogy a felemelt illetékek ellen a miniszternél járt küldöttség célját elérje.

Hogy azonban a pénzügyigazgatóság az 1900. évi népszámlálás alapján ezúttal 37 százalékkal emelte az illetéket, arról mi magunk tehetünk. Mert a pénzügyminiszterhez felterjesztett emlékirat is mondja, hogy a vendéglősöknek éveken át kell a törvényhozás által időszakonként megszabott összegnél *többet* fizetni. Itt rejlik a bűnnel határos hiba. Mert a vendéglősök vezető eszköze, a 30 év óta fennálló Vendéglősök és Szállodások Egyesülete tétlen nézte, hogy a pénzügyi hatóság túllépi a törvényhozás határozatát és állandóan sok perccel

szaporította az illetékek összegét. Nagyon természetes tehát, hogy törvényes alap nélkül, *egyedül az eddig elért kedvező anyagi eredmény alapján*, az emlékiratban feltüntetett összegekre emelte időközönként a pénzügyigazgatóság az italmérési illetéket.

Az elért kedvező anyagi eredmény pedig sok vendéglősnek egzisztenciáját tette tönkre. A vendéglősök fizettek, mert a rájuk kirótt illetékeket fizetniük kellett, de ha ama szép eredményeket mutató összegek beszédesekké válnának, roppant sok panaszukkal ugyancsak sötét háttérbe helyezték volna a kedvezőnek látszó anyagi eredményeket. E sötét háttérre azonban soha senki sem tette figyelmessé a pénzügyi hatóságot, amely csak a befolyó összegek számát látta. De ha a vendéglősök, ipartársulatuk révén, idejekorán szót emeltek volna a törvényes alapon felüli illetékemelések ellen, ha az ipartársulat tagjai, a vendéglősök érdekeit kötelességéhez híven tényleg védelmezte és óvta volna, a pénzügyigazgatóság ma nem támaszkodhatna bölcs statisztikájára és ha igen — a számok tisztán mutatják — semmiképp sem juthatott volna az illetékek emelésének ama összegére, amelyre az »eddiggi kedvező anyagi eredmények« emelkedni engedték.

TÁRCA.

Az alvajáró útja.

(S) Fenséges vidék volt. A természeti szépségek mintegy összpontosulni látszottak: együtt volt itt minden, mi a szemléltő léptenyomon bámulatba ejthette. A magaslaton vezető erdei út baloldalán alatt kristályvízű folyó sietett medrében; azon túl már égbe nyúló fenyves hegyek hirdették a természet dicső szépségét, míg mögöttük, közelnek látszó szikla csúcsok meredeztek az elérhetlen magasba.

Baloldalt borzalmas mélységű óriás hegyszakadékok tatongtak, melyek úlsó határán ismét gyönyörű hegyek emelkedtek. S ezen hegyláncolat legmagasabb csúcán büszkélkedő kápolna nyújtotta a vidék leggyönyörűbb látványát, melynek elérhetlen látszata a szemléltő misztikus érzéssel töltötte el. Vilma bámulva állt meg e ritka, e tüneményes látvány előtt s csodálva kereste istennek e pompás helyen emelt házához vezető utat,

mely dacára éles körültekintésének, sehol sem látszott.

Kutató szemével százszor is végigtekintette a tájat, mely mindig, minden lépése után újat, a véget nem érő hegyláncolat vadregényes szépségeit, a legváltozatosabb képeket tárta elé.

Vilma ekkor közelebbről kívánta megtekinteni ezt a kápolnát. Minél elérhetlenebbnek és távolabbnak tűnt fel ezen keskeny, kiszögellő ormon álló kis építmény, annál inkább fokozódott lelkében az az érzés, mely ebben őt elfogta. Hogyan közelítse meg a kápolnát? A szédítő mélység mindenestre megakadályozta az egyenes út választásában. Tehát kerülni kell tennie. Igen, de azt mily irányban tegye, midőn a kápolnához vezető út sehol sem látszott?

Az erős akarattal, a nagy elszántsággal bíró egyének ösztönétől hajtvá, ment, haladt előre, szemét le nem véve most már eszményei tárgyáról. Meggyorsította lépteit s nem is érte a zsidbadást, mely tagjait a hosszú, fárasztó hegyi úton különben erőt vett volna; csak ment mintegy átszellemülten, mintegy felső emberföltötti erőtlől hajtvá. Emitt magas-

lati síkság terült el, melynek láthatárait a lenyugvó nap sugarai aranyzegélylyel öveztek s mintha azon túl a nagy mindenség befejezését, határát vélné, pillanatra megállt s úgy gondolta, hogy az oldalt látszó hegyek köze ékelt gyalogösvényre tér, amely a kívánt utra látszik vezetni. Ezen haladva céljához közeledni látszott; de kiszáratva ismét új, az eddigeknél is szebb panoráma tárult eléje.

Míg a keskeny út két oldalán egymás mögött ágaskodó sziklahegyek csaknem ijesztővé tették e rengetegben a magányt, előtte a hívogató kápolnát látta az imént oldalt látott hegy ormán, azt híven, hogy ez úton biztosan megközelíti a kápolna feljáróját. De e pillanatban megkövülve kell megállania. Az út véget ér s Vilma gyönyörűtől előtt áll. Ez pompás természeti képet nyújtott, mely úgy hatott az ember lelkületére, mintha láthatatlan, hatalmas óriási kéz illesztette volna ide e tavat a vidék tükörjeként, hogy ezáltal annak regényesebb, felségesebb színt kölcsönözzön. E természeti óriás víztükről csodálatos keretét rettenetes sziklahegyek képezték

Az illetékek folytonos emelését tétlenül nézve és túrve, tenni ipartestület a sörkartell reánk zúdíását is megengedte, mely általános veszélyt kis akarattal könnyen elháríthatta volna. Ezen ipartestület bűnös tévlenségét látván, a kisvendéglősök és korcsmárosok külön tömörültek, külön ipartársulatot alakítottak azért, hogy e kisemberek existenciájukat ennek segítségével védelmezhessek. Azonban a kisvendéglősök ipartársulata is szerencsétlen csillagzat alatt született, mert kezdettől fogva nem bírt oly vezetőségre szert tenni, amely hivatásának, vállalt kötelezettségének csak némiképp is megfelelni képes lett volna. Azon nagy remények tehát, melyeket a kisvendéglősök saját ipartársulatukhoz fűztek, hiú reményekké váltak, belőlök soha semmisem teljesült, hanem igenis azt kellett tapasztalnunk, hogy a minden oldalról reánk gyakorolt nyomások, a folyton növekvő újabb terhek ellen mit sem tehetünk, mert most is magunkra vagyunk hagyatva és a nagy garral megalakított ipartársulatunk csak a személyeskedések és pártoskodások melegágyává fajult. Azaz, hogy nem tajult, mert születésénél fogva lett mindjárt azzá.

Ügyeink, anyagi érdekeink védelmezését tisztakarunk távolról sem tekinti kötelességének és ha annak tekinthető is, vezetőségünk mindíg oly elemekből állott és áll most ismét, amely nagy dolgok véghezvitelére képtelen és csak gyöngye hiúságának kielégítését igyekezett mindenkor megnyerni. Ez pedig vajmi kevés! Oly egyének, akik az ipartársulat célját nem ismerik, akik az ipartársulat megalakításának okát nem értik, akik továbbá a fennálló bajok orvoslásának eszközeivel nem bírnak, ne álljanak oly társulat élére, amelyen életkérdések, ekszisztenciák megmentését kell okvetlen keresztülvinniök. Gyarló emberi hiúságukat ne a tagok rovására, hanem más,

ennél kisebb, súlyos anyagi érdekekkel kapcsolatban nem álló viszonyoknál elégségek ki.

Ipartársulatunk eddigi tehetetlen vezetőségének a kartársakra háramló kártékony hatása szolgáltatta meg minden adandó alkalommal lapunkat, melynek segítségével a megmenthetőt óhajtottuk megmenteni. Nagyon természetes azonban, hogy a lapunkban kimondott igazságokért, a hiúságukban sértett emberek haragját vontuk magunkra, mely haraggal azonban akkor, amikor szakmánkról és kartársainkról van szó, soha mitsem törődünk, sőt fokozott erővel törekedünk azon, hogy tőlünk telhetőleg védelmezzük és óvjuk kartársaink szükséges érdekeit és ekszisztenciáját.

Ime a legújabb csapás, ez a 37 százalékos illetékemelés is, mely fényesen bizonyítja, hogy ha ipartársulatunk élén éber egyének álltak volna, olyanok, akik a tagok anyagi érdekeit komolyan védelmezni akarják és védelmezni tudják, akik úgy a képviselőházban reánk vonatkozó történeteket, valamint mindama mozzanatokot, melyek szakmánkat érintik, figyelemmel tudnák kísérni és — mondjuk — ha a *képességükkel* is *fel lennének ruházva*, ezen legújabb és most már elháríthatlan bajt szanálhatták volna, sőt megtörténtenék elejét vehették volna. De ma már minden késő, ezen változtatni nem lehet és ebbe, akarva nem akarva kell belenyugodnunk. Intő példával szolgálhat azonban arra nézve, hogy érdekeiket a kartársak vezetésre hivatott és vezetésre képes férfiakra kell bízniök és üres frázisoknak többé fel ne üljenek. És amennyiben ezen újabb reánk mért teher kartársainknál maradó emlékeket és mély nyomokat fog hagyni, mindnyájan arra a tudatra ébrednek, hogy az általunk is annyiszor, de főleg minden választás alkalmával hangoztatott elvek keresztülvitelén kell mindnyájunknak törekednünk.

Szabadulás.

Meneküljünk a sörkartelltől.

(S) A Kisvendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatát tudvalevőleg azért alapítottuk annak idején mi kisvendéglősök, akiknek nehéz existenciáját a kartellek még jobban súlyosbították, azért tömörültünk egyesülte, hogy a ránk nehezedett nyomás alól szabadulhassunk. Két esztendő óta várjuk, lessük a szabadulás óráját, amely az Ipartársulat révén azonban még csak közeledni sem látszik. E reménynek még csak homályos árnyéka sem mutatkozik sötét láthatárunkon, ami elvégre sem csoda, mert Ipartársulatunk a hiúság jegyében született. A hiúság jegyében azért, mert eddigi vezetői nem az alapszabályokban foglalt és kitűzött célunkat képező feladatok keresztülvitelére gondoltak, hanem folyton kicsinyes személyes dolgokkal foglalkoztak. A kicsinyes személyes dolgokkal való foglalkozás alatt fejlődött ki az az áldatlan harc, mely az amúgy is gyöngye képességek mellett minden komoly és szükséges munkát elvelők feledtetett és mellőztetett.

De nem akarunk most Ipartársulati vezetőségünk működése felett kritikát gyakorolni, csak arra kellett rámutatni, hogy onnan mit sem várhatunk s így a szorongatott helyzetben levő korcsmárosok állapotán segítő, mi fáradságot és áldozatot nem kímélve, kezünkbe vettük azt a kartell-kérdést, amelyet az Ipartársulat vezetőségének már rég el kellett volna intéznie.

A sörkartelltől való megszabadítás kérdését kezünkbe véve, azzal csak a teljes siker után fogunk fölhagyni. Hogy pedig a teljes sikert el is érjük, biztosra vehető, mert az általunk és több fővárosi kisvendéglőstől alakult csoport által indított mozgalomhoz a csatlakozás oly örvendetesen folyik, hogy célunkat immár elérhetjük. Az csak természetes és előrelátható volt, hogy a sörkartelltől való szabadulás mozgalmához minden vendéglős csatlakozik s azt saját felfogott érdekek tekintheti és tekinti. Lapunkban közzétett felhívásunk közlésekor tudtuk, hogy e szükséges és üdvös mozgalomban mindenki siet részt venni. Hiszen erre a kényszer és szükség hajtja kartársainkat és őket e szükségétől megmentendő, felajánlott szolgálatainkat a teljes siker kivívásáig okvetlenül teljesíteni is fogjuk.

Saját érdekében figyelmeztetve kérjük fel ama kartársainkat, akik jelentkezésüket még eddig nem teljesítették, hogy azt lapunk

melyek egyikén az ismeretes kápolna épült. A tó kék vize méltóságosan csendes volt. Vilma kimerülve dőlt egy korhadt fatörzsre s roppant erőtetésébe került, hogy szempillái le ne záródjanak. A természet e kiváló szépsége, a kápolnának most valóban megközelíthetlenné látszó volta, kimerültségét leküzdötték és e roppant csöndben minden félelem nélkül, mindenről megfeledkezve, ülőhelyzetben bámulta a két holdat, a kettős millió csillagokat: a felsőket és alsókat.

Előtte, háta mögött, körülötte siri csönd honolt.

A tó vize mozdulatlan volt; egyetlen hullámocská sem ringott nagy felületen. A teli hold tiszta másolata, a tündöklő csillag-sereg csak úgy meg volt e tiszta, kéklő víztükörben, mint az égen. Vilma két ég között, mint mennylakó képzelte magát s a hold fényétől megvilágított magaslati kápolna, bámulatában teljesen megbüvölte. A különben is hiszterikus teremtményen végre győzött a kimerültség, szempillái lezáródtak és mély álomba merült. Álomában megújult minden küzdelme. Küzdött az armánnyal, mindennel

mi életében részesévé lón, végül a legutóbbi vágygyal, annak a helynek megközelítésével, mely isteni ez oly közelnek látszik, melyen lelke okvetlen megtisztul, ha oltára elé borulhat... S e pillanatban csoda történik. Vilma behűnyt szemmel, lassan fölemeledik, megfordul, mintha szénézne, azután balfelé indul s mind távolabb halad a tóparti-ösvényen behűnyt szemmel, a holdnak a faszorok között megvilágított útján; mindarra felé, a merre a holdfény őt vezeti. Már jó utat hagyhatott háta mögött, midőn hirtelen megáll s úgy látszik, mintha gondolkoznék. A sűrű bokrok között ugyanis kétfelé ágazó út nyílik, mindkettő oly keskeny és tuskés-bokros növényekkel szegélyezve, hogy ember csak bujkálva halhat keresztül rajta.

Vilma határozott lépésekkel fordult a tófeléi útra, a sűrű bozót nem tartóztatja, pedig felbomlott haja csaknem minden lépésnél el-elakad. Az út fölfelé vezet s Vilmát valóságban a hold sugara vezethette, ez vonzhatta, mert már magasra ért, a kék víztó már alatta terült el s ha Vilma éber, nyitott szemekkel halad, úgy látná, hogy

vágya, célja felé közeledik, mert most a magaslati kápolnához vezet útra tért. Előre halad az alvajáró, aki e pillanatban a véget ért bozótos útról messzire elterülő pázsitos hegyi lapályra jutott s egy közeli hegy csúcsán büszkén állott a holdtól fenylő tornyos kápolna.

Ami a kis tornyot fényben usztatta, az Vilmát, hatalmas vonzóerővel, a hegy megmászására készítette, noha nem egyszer csúszott meg a meredek út harmatos fűvén a nélkül, hogy szemét csak pillanatra is felnyitotta volna, hogy pillanatra is öntudatra ébredne. Most lejtőre vált az út, mely sötét, fekete hegyszakadékban végződött.

Vilma megállt, lefelé nem ment, nem mehetett, mert ahol sötételett, ott nem vonzotta a holdfény varázsereje... A hegyasadék megkerülésével keskeny, gyengén megvilágított útra tért, mely csak fél lépésnyire választotta el az alatta elterülő borzalmas mélységtől. Veszedelemes útjában a fővény-törmenék perege, kopogva mérte a mélységet s ha az is megsúszi, menthetlenül a mélységbe zuhan. De Vilmát láthatatlan, földöntúli erők

szerkesztőségénél József-körút 13. sz. a. akár személyesen, vagy levél útján minél előbb eszközöljék, mert nem szeretnénk, hogy a döntő lépésünk megtételekor egyetlen kartársunk is távol legyen az üdvös és már nagyon is szükségessé vált mozgalomtól.

PINCÉREK ROVATA.

Az ipartörvény revíziója és a pincérek.

A Vendéglősök Lapja kisütötte, hogy a M. O. P. E. miután a kávéipartársulat megvonta tőle a támogatást, az tagjainak pártoskodása folytán széjjel fog zúllani. Nevezett lap szerint az egyesület ezt meg is érdemli, csupán azért is: mert nem tudta beváltani hivatását. Így tehát a pincérkérdés megoldását »Ó« — a szállodások, vendéglősök és kávéosokkal egyetemben az ipartörvény revíziójától várja, vagyis: — az állami munkaközvetítő intézettől.

Tehát várnak. Mit várnak tehát? Talán egy új üstökös csillagot a politika haragos égboltozatán; vagy talán új napkeleti bölcseket, kik eljövendő, megtalálnák az új megváltót, hozván neki aranyat, tömjént és mirhát? Oh nem! Ők egyszerűen az ipartörvény revízióját várják. Addig pedig, míg a megváltó megérkezik, megköveteli a Vendéglősök Lapja, hogy a pincérek országos vezetősége szegényében görbüljön össze, verje bűnös mellét és átkozza el azokat, kik hallatlan vakmerőséggel a világra merték hozni, hogy ne vesszen ki a XX. század divatos *iparainak* modern rabszolgái.

Hát nem is mindenki tud különbséget tenni egyesület és vezetőség között. Egy egyesületnek lehetnek politikai, társadalmi, hazafias, humánus, üzleti, szociális, közművelődési, gazdasági, szóval kulturális és familiáris stb. céljai. A vezetőségben lehetnek nagy tudással, szakismerettel bíró önzetlen férfiak; lehetnek önző érdekekkel, üldözési mániában szenvedő, butasággal megvert és a gazemberség tudásával bíró egyének.

En, a M. O. P. E. vezetésével anno 1902. és 1903-ban nem voltam megelégedve. Az 1904. estendő kezd megnyugtanni, igaz, hogy én nem képviselem a Vendéglősök Lapját. Azonban én egy egyesületben minden pártalakulást a pozitív és a negatív erők természetes fejlődésének tartom. Nemcsak szóval, hanem tetteleg kiállani a *pártküzdelem porondjára*, ez a logika!

Nézzünk a jövőbe. Tépeldődjünk.

Megszületett az új ipartörvény. Mondjuk a kormány parancsára, az állami munkaközve-

títő a munkanélküli pincérek új osztályával szaporodott. Jean, Feri, Jani, Miska stb. elme egy füstfaragók, kóforagók, csizmadiak, bőrmunkások stb., különben tisztességes társaságába. Ez jó lesz. Megtanulják a különbséget a kapitalizmus és a szocialisztikus regime hivatása között. Mert ezek még nem tudják, mert bekötött szemekkel, pénzes kollégáktól terrorizálva, rangkorságban kankánoztak. Mert azok már felvilágosodott ember módjára szabad polgárnak képzelik magukat.

Ime egy új társulat, mely az új polgártársaktól tanulva immár nem csupán társadalmi szociálizmussal, hanem a szabad szervezet agitációjától vérszemet kapva keresi a V. L. szerint az új ipart, revíziójától megélhetésének becsületos úton való biztosítását.

Azok, kik főnökök, főpincérek, bizalmas ügynököktől vagy óvadékleteti társaságok protekciója által fognak alkalmazást kapni, bizonyosan nem törik be a Rémy-kávéház ablakait. Azelőtt sem ők törték. Tekintsünk a tömegre, arra a tömegre, melyet a kormány is csak úgy gorombán 30 ezer embernek számít.

Nos, a hatalomtól aranyat, tömjént és mirhát váró mecenások, elő azzal a tudománygyal! Jó lesz ez így?!

Ne felejtjük el, hogy szociális, vagyis a pincérkérdés megoldásánál első sorban maguk a pincérek kompetens tényezők; még a kormánynak is. Azok megkérdezése nélkül hézagos, darabos minden munka és csak annyit érhet, mint az egyszeri állatorvos munkája: ki a tehenet feiáldozta, hogy a borjút megmenthesse.

Ne felejtjük, hogy a reformpárt az egyesület vezetését megváltoztatta. Először, mert választmányainak embereit és igazgatóságának felét anno 1904. óta a párt szolgáltatta.

Ne felejtjük, hogy nincs Magyarországon semmiféle egyesület, társadalmi akció, semmiféle társadalmi egyesülés, melyből a politikát ki lehetne zárni. Még kaszinó sincs! A Nemzeti Kaszinó szolgáltatja legnagyobb diplomatainkat; hát ez nem politika? Az Országos Kaszinó nyílt antiszemizmussal foglalkozik. Hát ez nem politika? A Lipótvárosi Kaszinóban Bánffy báró bontotta ki zászlóját. Hát ha végig megyünk egész Sándor Pál klubjáig, ez nem politika?

Ne felejtjük, hogy a magyar nemzettest ezeréves szervezete akként alakult, hogy ma már Magyarországon a *társadalmi életet*, a társadalmi harcokat a politikától elválasztani nem lehet.

Budapest, 1903. augusztus hó.

Boór Jenő.

BORGAZDASÁGUNK.

Szőlőművelők a földművelésügyi miniszternél. Az ó-budai gazdálkodók köre, amely a III. kerületi szőlőművelők zömét foglalja magában és már 1700 hold szőlőt restauráltatott, teljesen a maga erejéből, az állam minden segítsége nélkül, legutóbb tiszteleti tagjává választotta Tallián Béla földművelésügyi minisztert és Makfalvy Géza államtitkárát. Múlt héten nagyszámú küldöttség vitte el az új tiszteleti tagoknak a díszokleveleket a képviselőházba. A küldöttséget Stern József dr. tiszteleti elnök és Vészi József, a III. kerület országgyűlési képviselője adta át rövid beszéd kíséretében a miniszternek és államtitkárjának, akik meleg hangon mondtak köszönetet az egyesület figyelméért.

Szőlőszeti talajfölvétel Erdé yben. Tallián Béla földművelésügyi miniszter a székelyföldi működés programjába a szőlők fölvételét is fölvette. Hogy a tervezett szőlők a

kor kívánalmainak megfelelően telepítessenek, gondoskodik arról, hogy a helyes szőlőtelepítés első és legfontosabb kelléke, a megfelelő talaj és fekvés a hozzáértő szakértők által állapíttassék meg. A szakértők azután a követendő művelés módjáról, valamint a különböző talajnevekre alkalmas amerikai alanyfajtákról fognak fölvilágosítást adni. A székely akció sürgősségét tekintve, az ez idei baranyamegyei szőlőszeti talajfölvételeket félbeszakították és már ez évben augusztus hónapban Erdélyben foganatosítatnak és a következő években a nyári hónapokban folytatódnak mindaddig, amíg a székelyföldi szőlők fölvétele nem lesznek. Az ez évi szőlőszeti talajfölvételek Marostorda vármegyében a Nyárad völgyében lesznek egyelőre, különösen ott, ahol már eddig is számbavehető szőlőtermés volt. A talajfölvételi munka keresztülvételével a földművelésügyi miniszter Dicot Dezső és Szőcs Andor szőlőszeti és agrogeológiai szakközegeit bízta meg, kik a székely kirendeltség vezetőjével, Koos Mihály miniszteri titkárral egyetértőleg fognak munkájukban eljárni.

A szegedi borvásár. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által szeptember hónap folyamán Szegeden rendezendő országos borvásárra 87 termelő 262 fajta bort jelentett be, amely több, mint 19.000 hektoliter tesz ki. A vásárt szeptember hónap 11-én nyitják meg a volt piarista gimnázium épületében. A rendezőség meghívta a vásárra az osztrák vendéglősöket és kereskedőket is.

Borvásár Budafokon. A m. kir. budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatósága az állami szőlőtelepeken termelt kiváló minőségű borok propagálása érdekében folyó évi augusztus hó 25-én ismét bocsátja árverésre a pincéiben szakszerűen kezelt borokat. Az árverés iránt érdeklődő közönségnek f. hó 19-én és 23-án mutatják be az árverésre kerülő borokat kóstolás céljából. Az árverési feltételek és az elárverezendő borok jegyzéke az intéz. igazgatóságánál szerezhetők be.

Az olasz kereskedelmi szerződésről. A magyar és osztrák kiküldöttek f. hó 9-én hazaérkeztek Vallombrosából és így az olasz kereskedelmi tárgyalásokban több napos szünet áll be. A referensek jelentést tettek kormányaiknak a borkérdésben felmerült javaslatról és formulázásának módozatairól. Ezután az osztrák és a magyar kormány között megindulnak a tárgyalások arra nézve, hogy az olasz javaslat milyen formában fogadtassék el, vagy miképpen módosíttassék.

Szüreti kilátás a Hegyalján. Az országos szárazság mostoha hatását már a Hegyalja is kezdi megérezni. A gazdák aggodalma nagy, most immár a hegyaljai szőlő is nagyon kívánja az esőt, különben összefonnyad a szőlő csak mag lesz belőle. E veszedelem máris látható a Hegyalja három főborfajtszőlőjén: a szín- mint a hárslevelű és muskatályfajokon. A jelenlegi időjárás mellett pedig a gazdák vékony borteremő évre számítanak. Máris aggódnak rajta.

Szőlősgazdák értekezlete Pécsen. A magyar szőlősgazdák országos egyesülete augusztus hónapban a baranyamegyei gazdasági egyesülettel szőlőszeti értekezletet rendez. Minthogy a pécs baranyai kertészeti egyesület október hónap elejére Pécsen bor- és gyümölcskiállítást akar rendezni, az értekezletet is ekkorra halasztották.

Olaszország hordóborkivitele. (Az olasz külforgalmi statisztika adatai szerint.) Olaszország hordóborkivitele folyó évi január—május hónapokban 460,925 hektoliter tett

segítették, mint olyat, aki az életben kiszenvette részét és a kinek a megváltás, a kínos bűnhődéstől való megtisztulás ideje elérkezett. Még néhány lépés és három széles, mohos kölépcső előtt áll. E bemohosodott lépcsők arra vallottak, hogy rajtok évtizedek óta ember nem taposott. Az ajtó ókori zárát vastag rozsdakéreg borította, jelölül annak, hogy az ajtó nagyon régen záródott be utoljára. És Vilma, mint aki célját elérte, mint aki dolgát jól végezte, megnyugodott, megállapodott. A mohos lépcsők harmadik fokára hágva, térdre ereszkedett s kezét imára kulcsolván, hálát rebegett az alvajáró a nagy mindenhatóhoz, hogy magasztos kálváriájára őt felségeltette. Ekkor fölállott s a lépcsőkön háttal lefelé lépett.

A hold néhány felhőfoszlánnyal viaskodott; felhődarab takarta fényét, amikor Vilma a földre rogyott és elterült. Megszűnt a hold varázsereje, tovább nem bírta vonzani és az eltűnt vonzóerővel Vilma újból mint földi halandó, kimerülten álomba merült.

Az illetékek folytonos emelését tétlenül nézve és tűrve, tenni ipartestület a sörkartell reánk zúdírtását is megengedte, mely általános veszélyt kis akarat mellett könnyen elháríthatta volna. Ezen ipartestület bűnös tétlenségét látván, a kisvendégelősök és korcsmárosok külön tömörültek, külön ipartársulatot alakítottak azért, hogy e kisémberek existenciájukat ennek segítségével védelmezhesék. Azonban a kisvendégelősök ipartársulata is szerencsétlen csillagzat alatt született, mert kezdettől fogva nem bírt oly vezetőségre szert tenni, amely hivatásának, vállalt kötelezettségének csak némiképp is megfelelni képes lett volna. Azon nagy remények tehát, melyeket a kisvendégelősök saját ipartársulatukhoz fűztek, hiú reményekké váltak, belőlök soha semmisen teljesült, hanem igenis azt kellett tapasztalnunk, hogy a minden oldalról reánk gyakorolt nyomások, a folyton növekvő újabb terhek ellen mit sem tehetünk, mert most is magunkra vagyunk hagyatva és a nagy garral megalakított ipartársulatunk csak a személyeskedések és pártoskodások melegágyává fajult. Azaz, hogy nem tajult, mert születésénél fogva lett mindjárt azzá.

Ügyeink, anyagi érdekeink védelmezését tisztikarunk távolról sem tekinti kötelességének és ha annak tekinthető is, vezetőségünk mindíg oly elemekből állott és áll most ismét, amely nagy dolgok véghezvitelére képtelen és csak gyöngé hiúságának kielégítését igyekezett mindenkor megnyerni. Ez pedig vajmi kevés! Oly egyének, akik az ipartársulat célját nem ismerik, akik az ipartársulat megalakításának okát nem értik, akik továbbá a fennálló bajok orvoslásának eszközeivel nem bírnak, ne álljanak oly társulat élére, amelyen életkérdések, ekszisztenciák megmentését kell okvetlen keresztülvinniök. Gyarló emberi hiúságukat ne a tagok rovására, hanem más,

ennél kisebb, súlyos anyagi érdekekkel kapcsolatban nem álló viszonyoknál elégtésék ki.

Ipartársulatunk eddigi tehetetlen vezetőségének a kartársakra háramló kártékony hatása szólaltatta meg minden adandó alkalommal lapunkat, melynek segítségével a megmenthetőt óhajtottuk megmenteni. Nagyon természetesen azonban, hogy a lapunkban kimondott igazságokért, a hiúságukban sértett emberek haragját vontuk magunkra, mely haraggal azonban akkor, amikor szakmánkról és kartársainkról van szó, soha mitsem törődünk, sőt fokozott erővel törekedünk azon, hogy tőlünk telhetőleg védelmezük és óvjuk kartársaink szükséges érdekeit és ekszisztenciáját.

Ime a legújabb csapás, ez a 37 százalékos illetékemelés is, mily fényesen bizonyítja, hogy ha ipartársulatunk élén éber egyének álltak volna, olyanok, akik a tagok anyagi érdekeit komolyan védelmezni akarják és védelmezni tudják, akik úgy a képviselőházban reánk vonatkozó történeteket, valamint mindama mozzanatokat, melyek szakmánkat érintik, figyelemmel tudnák kísérni és — mondjuk — ha a *képeség kellekeivel is fel lenne nek ruházva*, ezen legújabb és most már elháríthatlan bajt szanálhatták volna, sőt megtörténtenek elejét vehették volna. De ma már minden késő, ezen változtatni nem lehet és ebbe, akarva nem akarva kell belenyugodnunk. Intő példával szolgálhat azonban arra nézve, hogy érdekeiket a kartársak vezetésre hivatott és vezetésre képes férfiakra kell bízniök és üres frázisoknak többé fel ne üljenek. És amennyiben ezen újabb reánk mért teher kartársainknál maradó emlékeket és mély nyomokat fog hagyni, mindnyájan arra a tudatra ébrednek, hogy az általunk is annyiszor, de főleg minden választás alkalmával hangoztatott elvek keresztülvitelén kell mindnyájunknak törekednünk.

Szabadulás.

Menekülünk a sörkartelltől.

(S) A Kisvendégelősök és Korcsmárosok Ipartársulatát tudvalevőleg azért alapítottuk annak idején mi kisvendégelősök, akiknek nehéz existenciáját a kartellek még jobban súlyosbították, azért tömörültünk egyesülte, hogy a ránk nehezedett nyomás alól szabadulhassunk. Két esztendő óta várjuk, lessük a szabadulás óráját, amely az Ipartársulat révén azonban még csak közeledni sem látszik E reménynek még csak homályos árnyéka sem mutatkozik sötét láthatárunkon, ami elvégre sem csoda, mert Ipartársulatunk a hiúság jegyében született. A hiúság jegyében azért, mert eddigi vezetői nem az alapszabályokban foglalt és kitűzött célunkat képező feladatok keresztülvitelére gondoltak, hanem folyton kicsinyes személyes dolgokkal foglalkoztak. A kicsinyes személyes dolgokkal való foglalkozás alatt fejlődött ki az az áldatlan harc, mely az amúgy is gyöngé képességek mellett minden komoly és szükséges munkát elvetők feledtetett és mellőzött.

De nem akarunk most Ipartársulati vezetőségünk működése felett kritikát gyakorolni, csak arra kellett rámutatni, hogy onnan mit sem várhatunk s így a szorongatott helyzetben levő korcsmárosok állapotán segítő, mi fáradságot és áldozatot nem kímélve, kezünkbe vettük azt a kartell-kérdést, amelyet az Ipartársulat vezetőségének már rég el kellett volna intéznie.

A sörkartelltől való megszabadítás kérdését kezünkbe véve, azzal csak a teljes siker után fogunk fölhagyni. Hogy pedig a teljes sikert el is érijük, biztosra vehető, mert az általunk és több fővárosi kisvendégelöstől alakult csoport által indított mozgalomhoz a csatlakozás oly örvendetesen folyik, hogy célunkat innár elérhetjük. Az csak természetes és előrelátható volt, hogy a sörkartelltől való szabadulás mozgalmához minden vendégelős csatlakozik s azt saját felfogott érdekének tekintheti és tekintheti. Lapunkban közzétett felhívásunk közlesekort tudtuk, hogy e szükséges és üdvös mozgalomban mindenki siet részt venni. Hiszen erre a kényszer és szükség hajtja kartársainkat és őket e szükségétől megmentendő, felajánlott szolgálatainkat a teljes siker kivívásáig okvetlenül teljesíteni is fogjuk.

Saját érdekében figyelmeztetve kérjük fel ama kartársainkat, akik jelentkezésüket még eddig nem teljesítették, hogy azt lapunk

melyek egyikén az ismeretes kápolna épült. A tó két vize méltóságosan csendes volt. Vilma kimerülve dőlt egy korhadt fatörzsre s roppant erőtetésébe került, hogy szempillái le ne záródjanak. A természet e kiváló szépsége, a kápolnának most valóban megközelíthetlenné látszó volta, kimerültségét leküzdötték és e roppant csendben minden félelem nélkül, mindenről megfeledkezve, ülőhelyzetében bámulta a két holdat, a kettős milhard csillagokat: a felsőket és alsókat.

Előtte, háta mögött, körülötte síri csend honolt.

A tó vize mozdulatlan volt; egyetlen hullámocská sem ringott nagy felületén. A telt hold tiszta másolata, a tündöklő csillagsereg csak úgy meg volt e tiszta, kéklő víztükörben, mint az égen. Vilma két ég között, mint mennylakó képzelte magát s a hold fényétől megvilágított magaslati kápolna, bámulatában teljesen megbűvölte. A különben is hiszterikus természetűen végre győzött a kimerültség, szempillái lezáródtak és mély álomba merült. Álmában megújult minden küzdelme. Küzdött az ármánnyal, mindennel

mi életében részesévé lón, végül a legutóbbi vágygál, annak a helynek megközelítésével, mely isteni ez oly közelnek látszik, melyen lelke okvetlen megtisztul, ha oltára elé borulhat... S e pillanatban csoda történik. Vilma behűnt szemmel, lassan fölemelkedik, megfordul, mintha szémézne, azután balfelé indul s mind távolabb halad a tóparti-ösvényen behűnt szemmel, a holdnak a faszorok között megvilágított útján; mindarra felé, a merre a holdfény őt vezeti. Már jó utat hagyhatott háta mögött, midőn hirtelen megáll s úgy látszik, mintha gondolkoznék. A sűrű bokrok között ugyanis kétfelé ágazó út nyílik, mindkettő oly keskeny és tuskés-bokros növényekkel szegélyezve, hogy ember csak bujkálva halotthat keresztül rajta.

Vilma határozott lépésekkel fordult a tófelőli útra, a sűrű bozót nem tartóztatja, pedig felbomlott haja csaknem minden lépésnél el-elakad. Az út fölfelé vezet s Vilmát valóságban a hold sugara vezethette, ez vonzhatta, mert már magasra ért, a két vízű tó már alatta terült el s ha Vilma éber, nyitott szemekkel halad, úgy látná, hogy

vágya, célja felé közeledik, mert most a magaslati kápolnához vezető útra tért. Előre halad az alvajáró, aki e pillanatban a véget ért bozótos útról messzire elterülő pázsitos hegyi lapályra jutott s egy közeli hegy csúcsán büszkén állott a holdtól fenylő tornyos kápolna.

Ami a kis tornyot fényben usztatta, az Vilmat, hatalmas vonzóerővel, a hegy megmászására készítette, noha nem egyszer csúszott meg a meredek út harmatos fűvén a nélkül, hogy szemét csak pillanatra is felnyitotta volna, hogy pillanatra is öntudatra ébredne. Most lejtőre vált az út, mely sötét, fekete hegyszakadékokban végződött.

Vilma megállt, lefelé nem ment, nem mehetett, mert ahol sötétlett, ott nem vonzotta a holdfény varázsereje... A hegyhasadék megkerülésével keskeny, gyengén megvilágított útra tért, mely csak fél lépésnyire választotta el az alatta elterülő borzalmas mélységtől. Veszedelemes útjában a fővény-törmelék perege, kopogva mérte a mélységet s ha itt is megcsúszik, menthetetlenül a mélységbe zuhan. De Vilmát láthatatlan, földöntúli erők

szervezettségénél **József-körút 13. sz. a.** akár személyesen, vagy levél útján minél előbb eszközöljék, mert nem szeretnénk, hogy a döntő lépésünk megtételekor egyetlen kartársunk is távol legyen az üdvös és már nagyon is szükségessé vált mozgalomtól.

PIŇCÉREK ROVATA.

Az ipartörvény revíziója és a pincérek.

A Vendéglősök Lapja kisütötte, hogy a M. O. P. E. miután a kávéspártársulat megvonta tőle a támogatást, az tagjainak pártoskodása folytán széjjel fog zúlleni. Nevezett lap szerint az egyesület ezt meg is érdemli, csupán azért is: mert nem tudta beváltani hivatását. Így tehát a pincérkérdés megoldását »Ó« — a szállodások, vendéglősök és kávéosokkal egyetemben az ipartörvény revízióját várja, vagyis: — az állami munkaközvetítő intézettel.

Tehát várnak. Mit várnak tehát? Talán egy új üstökös csillagot a politika haragos égboltozatán; vagy talán új napkeleti bölcséket, kik eljövendő, megtalálnák az új megváltót, hozván neki aranyat, tömjént és mirhát? Oh nem! Ők egyszerűen az ipartörvény revízióját várják. Addig pedig, míg a megváltó megérkezik, megköveteli a Vendéglősök Lapja, hogy a pincérek országos vezetősége szígyenyében görbüljön össze, verje a bűnös mellét és átkozza el azokat, kik hallatlan vakmerőséggel a világra merték hozni, hogy ne vesszen ki a XX. század divatos *iparainak* modern rabszolgái.

Hát nem is mindenki tud különbséget tenni egyesület és vezetőség között. Egy egyesületnek lehetnek politikai, társadalmi, hazafias, humánus, üzleti, szociális, közművelődési, gazdasági, szóval kulturális és familiáris stb. céljai. A vezetőségben lehetnek nagy tudással, szakismerettel bíró önzetlen férfiak; lehetnek önző érdekekkel, üldözési mániában szenvedő, butasággal megvert és a gazemberség tudásával bíró egyének.

En, a M. O. P. E. vezetésével anno 1902. és 1903-ban nem voltam megelégedve. Az 1904. esztendő kezd megnyugtatni, igaz, hogy én nem képviselem a Vendéglősök Lapját. Azonban én egy egyesületben minden pártalakulást a pozitív és a negatív erők természetes fejlődésének tartom. Nemcsak *szóval*, hanem *tettleg* kiállani a *pártküzdelem porondjára*, ez a logika!

Nézzünk a jövőbe. Tépelődjünk.

Megszületett az új ipartörvény. Mondjuk a kormány parancsára, az állami munkaközve-

segítették, mint olyat, aki az életben kisenvedte részét és a kinek a megváltás, a kínos bűnhődéstől való megszabadulás ideje elérkezett. Még néhány lépés és három széles, mohos kölépcső előtt áll. E bemohosodott lépcsők arra vallottak, hogy rajtok évtizedek óta ember nem taposott. Az ajtó ókori zárát vastag rozsdakéreg borította, jelölül annak, hogy az ajtó nagyon régen záródott be utójára. És Vilma, mint aki célját elérte, mint aki dolgát jól végezte, megnyugodott, megállapodott. A mohos lépcsők harmadik fokára hágyva, térdre ereszkedett s kezét imára kulcsolván, hálát rebegett az alvajáró a nagy mindenhatóhoz, hogy magasztos kálváriájára öt felsegítette. Ekkor fölállott s a lépcsőkön háttal lefelé lepett.

A hold néhány felhőfoszlánnyal viaskodott; felhődarab takarta fényét, amikor Vilma a földre rogyott és elterült. Megszűnt a hold varázsereje, tovább nem bírta vonzani és az eltűnt vonzóerővel Vilma újból mint földi halandó, kimerülten álomba merült.

ító a munkanélküli pincérek új osztályával szaporodott. Jean, Feri, Jani, Miska stb. elmege a füstfaragók, kőforagók, csizmadiák, bőrmunkások stb., különben tisztességes társaságába. Ez jó lesz. Megtanulják a különbséget a kapitalizmus és a szocialisztikus regime hivatása között. Mert ezek még nem tudják, mert bekötött szemekkel, pénzes kollégáktól terrorizálva, rangkóróságban kankánoztak. Mert azok már felvilágosodott ember módjára szabad polgárnak képzelik magukat.

Ime egy új társulat, mely az új polgártársaktól tanulva immár nem csupán társadalmi szocializmussal, hanem a szabad szervezet agitációjától vérszemet kapva keresi a V. L. szerint az új ipart, revíziójától megélhetésének becsületes úton való biztosítását.

Azok, kik főnökök, főpincérek, bizalmas ügynököktől vagy óvadékleteti társaságok protekciója által fognak alkalmazást kapni, bizonyosan nem törik be a Rémy-kávéház ablakait. Azelőtt sem ők törték. Tekintsünk a tömegre, arra a tömegre, melyet a kormány is csak úgy gorombán 30 ezer embernek számít.

Nos, a hatalomtól aranyat, tömjént és mirhát váró mecénások, elő azzal a tudománnyal! Jó lesz ez így?!

Ne felejtjük el, hogy szociális, vagyis a pincérkérdés megoldásánál első sorban maguk a pincérek kompetens tényezők; még a kormánynak is. Azok megkérdezése nélkül hézagos, darabos minden munka és csak annyit érhet, mint az egyszeri állatorvos munkája: ki a tehenet feláldozta, hogy a borjút megmenthesse.

Ne felejtjük, hogy a reformpárt az egyesület vezetését megváltoztatta. Először, mert választmányainak embereit és igazgatóságának felét anno 1904. óta a párt szolgáltatja.

Ne felejtjük, hogy nincs Magyarországon semmiféle egyesület, társadalmi akció, semmiféle társadalmi egyesülés, melyből a politikát ki lehetne zárni. Még kaszinó sincs! A Nemzeti Kaszinó szolgáltatja legnagyobb diplomatainkat; hát ez nem politika? Az Országos Kaszinó nyílt antiszemizmussal foglalkozik. Hát ez nem politika? A Lipótvárosi Kaszinóban Bánffy báró bontotta ki zászlóját. Hát ha végig megyünk egész Sándor Pál klubjáig, ez nem politika?

Ne felejtjük, hogy a magyar nemzettest ezeréves szervezete akként alakult, hogy ma már Magyarországon a *társadalmi életet*, a társadalmi harcokat a politikától elválasztani nem lehet.

Budapest, 1903. augusztus hó.

Boór Jenő.

BORGAZDASÁGUNK.

Szőlőművelők a földmívelésügyi miniszternel. Az ó-budai gazdálkodók köre, amely a III. kerületi szőlőművelők zömét foglalja magában és már 1700 hold szőlőt restauráltatott, teljesen a maga erejéből, az állam minden segítsége nélkül, legutóbb tiszteleti tagjává választotta Tallián Béla földmívelésügyi minisztert és Makfalvy Géza államtitkárt. Múlt héten nagyszámú küldöttség vitte el az új tiszteleti tagoknak a díszokleveleket a képviselőházba. A küldöttséget Stern József dr. tiszteleti elnök és Vészi József, a III. kerület országgyűlési képviselője adta át rövid beszéd kíséretében a miniszternek és államtitkárjának, akik meleg hangon mondtak köszönetet az egyesület figyelméért.

Szőlőszeti talajfölvétel Erdé yben. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter a székelyföldi működés programjába a szőlők fölvételét is fölvette. Hogy a tervezett szőlők a

kor kívánalmainak megfelelően telepíttessenek, gondoskodik arról, hogy a helyes szőlőtelepítés első és legfontosabb kelléke, a megfelelő talaj és fekvés a hozzáértő szakértők által állapíttassék meg. A szakértők azután a követendő művelés módjáról, valamint a különböző talajnemekre alkalmas amerikai alanyfajtákról fognak fölvilágosítást adni. A székely akció sürgősségét tekintve, az ez idei baranyamegyei szőlőszeti talajfölvételeket félbeszakították és már ez évben augusztus hónapban Erdélyben foganatosítatnak és a következő években a nyári hónapokban folytatódnak mindaddig, amíg a székelyföldi szőlők fölvívva nem lesznek. Az ez évi szőlőszeti talajfölvételek Marostorda vármegyében a Nyárad völgyében lesznek egyelőre, különösen ott, ahol már eddig is számbavehető szőlőtermés volt. A talajfölvételi munka keresztülvitelével a földmívelésügyi miniszter Dicont Dezső és Szóts Andor szőlőszeti és agrogeológiai szakközvegeit bízta meg, kik a székely kirendeltség vezetőjével, Koos Mihály miniszteri titkárral egyetértőleg fognak munkájukban eljárni.

A szegedi borvásár. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által szeptember hónap folyamán Szegeden rendezendő országos borvásárra 87 termelő 262 fajta bort jelentett be, amely több, mint 19.000 hektolitert tesz ki. A vásárt szeptember hónap 11-én nyitják meg a volt piarista gimnázium épületében. A rendezőség meghívta a vásárra az osztrák vendéglősöket és kereskedőket is.

Borvásár Budafokon. A m. kir. budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatósága az állami szőlőtelepeken termelt kiváló minőségű borok propagálása érdekében folyó évi augusztus hó 25-én ismét bocsátja árverésre a pincéiben szakszerűen kezelt borokat. Az árverés iránt érdeklődő közönségnek f. hó 19-én és 23-án mutatják be az árverésre kerülő borokat kóstolás céljából. Az árverési feltételek és az elárverezendő borok jegyzéke az intézet igazgatóságánál szerezhető be.

Az olasz kereskedelmi szerződésről. A magyar és osztrák kiküldöttek f. hó 9-én hazaérkeztek Vallombrosából és így az olasz kereskedelmi tárgyalásokban több napos szünet áll be. A referensek jelentést tettek kormányaiknak a borkérdésben felmerült javaslatról és formulázásának módzatairól. Ezután az osztrák és a magyar kormány között megindulnak a tárgyalások arra nézve, hogy az olasz javaslat milyen formában fogadtassék el, vagy miképpen módosíttassék.

Szüreti kilátás a Hegyalján. Az országos szárazság mostoha hatását már a Hegyalja is kezdi megérezni. A gazdák aggodalma nagy, most immár a hegyaljai szőlő is nagyon kívánja az esőt, különben összefonnyad a szőlő s csak mag lesz belőle. E veszedelem máris látható a Hegyalja három főborfajtszőlőjén: a szín- mint a hárslevelű és muskatályfajokon. A jelenlegi időjárás mellett pedig a gazdák vékony bortermő évre számítanak. Máris aggodnak rajta.

Szőlősgazdák értekezlete Pécsen. A magyar szőlősgazdák országos egyesülete augusztus hónapban a baranyamegyei gazdasági egyesülettel szőlőszeti értekezletet rendez. Minthogy a pécs baranyai kertészeti egyesület október hónap elejére Pécsen bor- és gyümölcskiállítást akar rendezni, az értekezletet is ekkorra halasztották.

Olaszország hordóborkivitele. (Az olasz külforgalmi statisztika adatai szerint.) Olaszország hordóborkivitele folyó évi január—május hónapokban 460,925 hektolitert tett

ki 14.529,587 líra értékben, vagyis 381,839 hektoliterrel, illetve 12.041,287 lírával kevesebbet, mint az elmúlt év hasonló időszakának kivitele, mely 842,764 hektoliterre rúgott 26.570.874 líra értékben. Olaszországnak Ausztria-Magyarországba irányuló hordó-borkivitele ugyanezen hónapokban 61,019 hektolitert tett ki, a múlt év hasonló időszakában kivitt 328.454 hektoliterrel szemben.

HIREK.

Vendéglősök a pénzügyminiszternél. A budapesti szállodások és vendéglősök ipartársulatának küldöttsége tisztelgett Lukács László pénzügyminiszternél abból az alkalomból, hogy a pénzügyigazgatóság az összes budapesti vendéglősök italmérési illetéket 37 százalékkal fölemelte és pedig 1903. év elejétől visszamenő joghatályval.

Gundel János ipartársulati elnök részletesen kidolgozott emlékiratot nyújtott át a miniszternek, melyben arra kéri, hogy hivatalból követelje be az összes kivetési iratokat, a melyekből meggyőződhetik, hogy közegei az egész kiszámítást tévesen készítették. Az emlékirat hivatalos adatok alapján fölemlíti, hogy italmérésii illeték címen éveken át a vendéglősöknek jelentékenyen több összeget kell fizetni, mint amennyit a törvényhozás időszakonként megszabott. Az 1900. évi népszámlálás szerint a népszaporodás 10,3 százalékot tett az 1890. évihez képest s így, alapul véve a népszámlálást, az italmérésii illetékek is csak 10,3 százalékkal lett volna szabad emelkednie. Ezzel szemben italmérésii illeték címen az állami költségvetés rendes bevételei közé 1899. óta rohamosan emelkedő tétteleket illesztettek be, amit semmi egyéb ok nem támogatott, mint az, hogy az e rovatban elért bevételek folytonos növekedést mutatnak. Kifejti az emlékirat, hogy törvényes alap nélkül, egyedül az addig elért kedvező anyagi eredmény alapján 1894—1898-ig az 1,000.000 koronára előírányzott bevételi tételt, 1899-ben 1,600.000, 1900-ban 2,400.000, 1901-ben 2,900.000, 1902-ben 3,200.000 és 1903-ban 3,400.000 koronára emelte föl. Hivatkozik továbbá néhány állami zárószámadás eredményére is, mely megdöbbentő képet nyújt arról, hogy az italmérésii illetékek közgazgatási előírása és behajtása körül a pénzügyi közegek a vendéglősök terhére és károsítására mily hibásan jártak el. Így 1900-ban a törvény 2,200.000 koronát irányzott elő, tényleg azonban befolyt 3,536.316 korona, 1901-ben 2,700.000 korona volt a törvényhozási előírás, tényleg pedig 3,271.897 korona volt a bevétel. 1898-ban pláne 1,400.000 korona előírányzattal szemben 3,031.125 koronát fizettek az ország vendéglősei. Statisztikai adatokkal törekszik a beadvány bizonyítani, hogy a kivetés törvényszerűsége alapján a pénzügyigazgatóságok számszerű kivetése sem helyes és hogy az ideii kivetésnél az új népszámlálási eredmény alapján sem lett volna szabad érezhető emelkedésnek beállania, mert bár a lakosság száma Budapesten 1890-ben 44,8 százalékkal emelkedett, mégis a korlátlan italmérésii száma 1900-ban lepest tartott az emelkedéssel, mivel, hogy az italmérésii szaporulata is 43,6 százalékot tesz ki. Ezek alapján az italmérésii illetékek teteinek teljesen változatlan föntartással kéri a vendéglősök. Ugyanez alkalommal külön panaszt emelt az ipartársulat a magyar királyi pénzügyigazgatóság különféle sérelmes eljárása ellen, melyek közül legelősebben domborodik ki az, hogy a pálinkamérőknek minden körülméktől nélkül létszámon fölül is osztogatja a korlátlan italmérésii engedelmet. Lukács László pénzügyminiszter szívesen fogadta a küldött-

seget és megígérte, hogy a fölsorolt sérelmeket alapos tanulmány tárgyává teszi s rövid időn belül értesíteni fogja az eredményről az ipartársulat elnökségét.

Gyümölcsstermelők figyelmébe. Molnár István királyi tanácsos, gyümölcsészeti miniszteri biztos a következő tanulság tudnivalót teszi közzé abból az alkalomból, hogy a nagy szárazság a gyümölcsstermet is tönkremenéssel fenyegeti. Több vidéken erősen hull az alma féléretten, vagy éretlenül, a szilva pedig idő előtt kékül, kicsi marad és kényszerérésnek indul. Habár a kényszerérett szilvát aszalni nem is érdemes, mégis föl fogják azt használni az idén szívesen szeszfőzésre, miután a silány tengeri termés folytán a szeszgyárak minden kínálkozó, habár kisebb cukortartalommal bíró terményt is kénytelenek földolgozni. A fejletlen, kényszerérett szilvát, tehát a termelő gyűjtse össze és vagy egészben, vagy cefrézve igyekezzék szeszfőzés céljára értékesíteni. A lehullott almát lehet többféleképpen is értékesíteni. Lehet ugyanis négy részre vágva megaszalni és télen főzve elhasználni; lehet nyersen cidibor készítésre fölhasználni, aminek az ideii gyöngye szőlőtermés folytán szintén kelendősege lesz; de, ami igen fontos, lehet az ilyen és egyéb aprónak maradt almát kenyér pótszerű is fölhasználni, mint azt 1813-ban Németországban nagyban föl is használták. Erre a célra az almát meghámozzuk, megreszeljük és minden két kilogram almához (levéllel együtt) három kilogram kenyérlisztet veszünk, egy kis vizet veszünk hozzá, a szükség szerint összegyúrva így öt kilogram kenyeret nyerünk. Ez eljárás egyébként teljesen olyan, mint a burgonyával készített kenyérenél. Az almával süített kenyér izletes, kellemes édeses, igen egészséges, könnyen megkel és jól süthető. Tapasztalatunk szerint az almáskenyér tartós is, nem szárad oly hamar, mint a burgonyás kenyér; sőt volt eset rá, hogy az almáskenyér két hétig is eltartott; jó és izletes maradt és sem meg nem penészedett, sem meg nem savanyodott. Ez évben, midőn a rossz burgonyatermés folytán a felvidéket éhínség fenyegeti és amidőn millió métermázsánál több apró fejletlen almatermésre van kilátásunk nem ajánlhatom eléggé az alma értékesítésének e módját a termelő közönség figyelmébe.

Vendéglősök kongresszusa. A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége szeptember 13-án Szegeden tartja ideii országos közgyűlést a következő napirenddel: A középponti igazgatóság előterjesztése. A szakosztályok jelentései. A számadások előterjesztése. Választás. Indítványok. Az 1905. évi közgyűlés helyének megválasztása. A kongresszussal kapcsolatosan és egyidejűleg a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete országos borvásárt rendez. A közgyűlést megelőzőleg a Szállodások, vendéglősök, kávéosok, pincérek és kávésegek országos nyugdíjintézete szeptember 12-én ugyancsak Szegeden tartja VII. rendes évi közgyűlést. A kongresszusi ünnepek sorában kirándulás lesz Uj-Szegedre, Királyhalmára és Palicsra.

Sörkereskedők egye ülete. Szatmárról jelenti tudósítónk, hogy Singer Jakab nagybányai sörkereskedő fölhívta az ország összes sörkereskedőit, hogy bajaik orvoslása és érdekeik megvédése céljából országos egyesületté tömörüljenek. A fölhívás széles körben talált visszhangra, mert az előkészítő-bizottság Nagybányán — ahonnan a terv kiindult — tartott értekezletet elhatározta, hogy szeptember 6-ikára az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok helyiségében országos gyűlést hív egybe.

Gyümölcskiállítás és vásár Budapesten. Az országos kertészeti egyesület Tallián Béla földmívelésügyi miniszter támogatásával szeptember 25-étől október 2-áig országos gyümölcskiállítást és vásárt rendez, melyre a nagyobb külföldi vevők is bejelentették érkezésüket. Az egyesület a vásár ügyében vasárnap, e hónap 14-én ülést tart.

Komlótermesztési kirándulás a Bácskában. A hódásághí gazdakör kezdésére e hónap 7-én Petrócön a bácskai komlótermesztés (500 kat. hold) középpontján kirándulás volt mint egy nyolcvan érdeklődő jelenlétében, kik között torontáliak is voltak. Bejárva a kerteket, a komlótermelési vándortanár, Pinterovics jegyző és Gerich dr. csoportonként tartottak szakszerű felvilágosításokat. Hangoztatták komlótermelő-egyesület szervezését s már az ideii komlóértékesítés kapcsolatában ősi komlósásár rendezését. A komló a szárazság ellenére is jól áll, csak az ideii ültetésekben van némi vörösödés; de ezekből is várnak kat. holdankint 80—120 kilogram szűz termést; míg a régiebb kertekből 700—800 kilogram termést várnak. Ennyi az ideii talán Belgiumban sem fog teremni. A szárazság mellett a toboz apró, tömött, azokban a komlóliszt bő és aromatikus. A cseh és galiciai komló erősen száradván, a helyi ügynökök máris kaptak vásárlási megbízást s Kiszácson 100 kilogram komlóért 300 korona elővételi árt kínálnak.

Kintüntetett fatenyésztők. A földhitelezet a gyümölcsenyésztés föllendítése érdekében már évek óta 5000 korona összeget ajánl föl a földmívelésügyi kormányknak, mely összeget azok között osztanak ki, akik a gyümölcsstermelés, fanemesítés és ápolás körül a legnagyobb sikereket érték el. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter elfogadta a bíráló-bizottság javaslatát s ennek alapján az első 600 koronás jutalmat Burány József esztergomi gazdasági egyesületi évszázadi keretnek ítélte. Negyszáz koronás jutalmat kaptak: Pribék József tanító (Mohács), Geszteri Péter tanító (Újszanna). 200 korona jutalomban részesültek: Kótai Sándor (Sajkásgyörgye), Geher Lajos (Derecske), Szabó Sámuel (Vasád), Weber Vilmos (Segesvár), Torcsafalvi Albert (Vargyas), Graef Nándor (Lekence), Dankó András (Gyékes), Maksa József (Salamon), Bartha Béla (Visznek), Dénes Lajos (Berzence), Weinacht Lukács (Tagron), Hanusz Győző (Kisvárd), Kodrea György (Alsó-Ucsa), Boldor Anasztás, Sebestyén Vince (Gyenes), Csíszér János (Sasvár), Paszulyka Péter (Veresmart) tanítók.

A sertésbetegség terjedése Szepesmegyében. Löcséről írják: Szepesmegyében a sertésorbán és a sertésvész a nagy forráság miatt nagyon terjed. A múlt héten a sertésorbán 39 közegben, a sertésvész 18 közegben volt megállapítva, most a fertőzött községek száma 65, tehát nyolccal több, mint eddig volt.

Irodalmi pályázat. A magyar szőlősgazdák egyesülete által hirdetett, a pálinka romboló hatását tárgyaló irodalmi pályázon az első díjat Pogonyi Bernát egerbaktai plébános dolgozata nyerte el, 100 koronával vásárolta meg az egyesület Kager József bodókö-váraljai plébános munkáját. Dicsérettel tüntette ki Molnár István dr. művét.

A miskolci sörápa-vásár. A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület e hónap 17-én, a megye székházának közgyűlési termében országos sörápa-vásárt rendezett. A vásár délelőtt 9—12-ig és délután 2—4-ig tartott.

Egy trieszti borkereskedő cég moratóriuma. Triesztben a Wolf M. és J. borkereskedő-cég október 30-ig moratóriumot kért. Ha ez az akció nem sikerül, a cég trieszti és fiumei telepei ellen kénytelen lesz csődöt kérni.

Magyar gyümölcs Düsseldorfban. A düszeldorfi gyümölcsészeti kiállítás igen alkalmas volt arra, hogy a magyar gyümölcs hírnevét a gyümölcsfogyasztó Németországban szétvigye. A kiállítási területen a magyar gyümölcs- és szőlőkiviteli társaság külön árucarnokot állított, amely alig képes a nagy rendelésnek eleget tenni. A csarnokban csupán kisebb, öt-tíz kilós csomagok vannak, hogy a fogyasztók közvetlenül forduljanak a magyar gyümölcsért. Különös keresletnek örvendek a barack, mostanában a dinnye és legközelebb már megkezdődik a szőlőszállítás is.

A pozsonyi gyümölcskiállítás elmarad. A Pozsony vármegyei gazdasági egyesület ez év őszén gyümölcs, szőlő, bor és konyhakertészeti kiállítást akart rendezni. Tekintettel azonban a rendkívüli szárazságra, mely a még meglévő gyümölcstermést is teljes pusztulással fenyegeti, az egyesület igazgató választmánya, mint Pozsonyból jelentik, elhatározta, hogy a tervezett kiállítást nem tartja meg.

A júhtenyésztés Besztercenaszódban. Besztercenaszódban az ez idei összeírás szerint 94.383 júh van, ami szemben az előző év adatokéival, hatalmas föllendülést mutat. Borgóprund példájára a naszodi elaprózódott júhokat persai anyaggal frissítették. Tallián földművelésügyi miniszter ebben az évben is több ezer tenyészjúh beszerzését engedte meg a Székelységnek, hogy az egykor virágzó és ma már alig számbavehető erdélyrészi júhtenyésztést föllendítse.

Francia pincérek sztrájkja. Toulouseban s néhány kisebb francia városban sztrájkba léptek a pincérek, mint ahogy minden fajtájú munkás-szervezet, siet felhasználni a sztrájkmozgalmaknak kedvező Combes-érát s igyekszik béremelést kicsikarni. A vidéki pincérsztrájkot a párisi pincér-szervezet rendezti s ezek bevezetői egy általános nagy pincérsztrájknak. A párisi publikum minden nap várja s várhatja a párisi pincérek sztrájkját is, melylyel egy időben minden francia városban sztrájkolnának a pincérek. A minap háromezer párisi pincér már megcsinálta az ultimátumot is. Legfeljebb tíz órai munkaidő, hetenkint egy nap pihenő, 180 frank havifizetés s a megalázó és jövedelemnek is csak föltételes és bizonytalan borralaló eltörlése: ez a pincérek követelése. Az előkelőbb párisi kávéházakban, ahova többnyire idegenek járnak, nemcsak hogy nem kap fizetést a számolópincér, de még ő fizet bért a neki jutó asztalokért a borralalókból. Most már pincérek nagyobb része el van szánva, hogy dülőre juttatja ezt a nagy pincér-kérdést, a borralaló kérdését s a pincér számára, mint minden munkás számára, tisztességes fizetést küzd ki. Ha kitör, mint a hogy csaknem bizonyos, hogy kitör a párisi pincér-sztrájk, ez ugyancsak hatalmas sztrájk lesz, mert Párisban nyolcvanezernél több a pincérek száma.

ÜZLETI HIREINK.

Steinfeldi sörcsarnok. Grünfeld Lipót Döbrentei-tér 6. sz. alatti sörcsarnokában naponti friss steinfeldi, márciusi és bajor sörok csapoltatnak. Kötűnő magyar hegyi borai és jó magyar konyhája állandóan szép közönséget vonz. Minden kedden és pénteken különféle halételek.

Kávéház-átvétel. Utreiner Jenő jól ismert derék kartárs, aki Herkulesfürdőben hosszú éveken keresztül mint főpincér aratta a közönség szeretetét, utóbbi időben pedig Temesvárt mint szállodás működött, a városligetben, az Aréna-színházzal szemben levő kávéházat megvette s azt ele-

gánsan, ujonnan berendezte. Utreiner kartárs mint kiváló szakember a fővárosban is meghódította a közönséget, amely az előzékenységgel felruházott üzletembernek fíradozásait pártfogásával örömet honorálja. Részünkről sikert és sok szerencsét kívánunk.

Radó Ignác aradi Fiume kávéházát eladta és megvette Makóv a Reisner-féle Otthon kávéházat. Új vállalatához gratulálunk.

Vendéglő-megnyitás. Schmuck Mártonné Szondy-utca 54. sz. a. vendéglőjét e hó folyamán megváltotta, mely vállalata máris sikerültnek mondható, mert a tűzről pattant magyar menyecske jó konyhája és a termelőktől beszerzett magyar borai nagy vonzóerővel bírnak. Üzlete kora reggeltől késő estig ki nem ürül s vendégei mindenkor megelégedetten lávoznak sikerült helyiségéből.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK.

Château Palugyay.

Huszonöt esztendeje annak, hogy Jókai Mór Pozsonyban jártában meglátogatta Palugyai J. és fiai cég borpincéjét. Hazajöve ezt a tárcacikkelyt írta a Hon 1879. május 18-án megjelent számában. Azóta sok minden megváltozott. Az öreg Palugyay Jakab tizenkilenc esztendeje, hogy meghalt, ebben a tárcacikkelyben emlegett két ifjú Palugyayból öreg úr lett, csak a Château Palugyay maradt meg változatlanul régi hireben. A huszonöt esztendő munkájának eredménye a Palugyayak pozsonyi, neszmélyi és villányi szőlőinek nagy kiterjedése, tokaji pincéiknek hite, melyet az ifjú Palugyayak külföldi utazásaikban csak fokoztak, becsületet szerezve a nagyapa alapította cég nevének és a magyarnak. Ezeket a sikereket Jókai a költő akkorában lítkői érzéssel jósolta meg s ebből az érzésből fakadt ez a kedves megemlékezés, amely itt következik.

Aki jó bort akar inni vasuton, vendéglőben Magyarországon, csak azt mondja „Château Palugyay”, s bizonyos lehet róla, hogy eszébe jut tőle a régi lengyel poharak föllirata: „unus non sufficit”. Azután ha az ember tovább utazik Varsó vagy Szent-Pétervárra felé, s valahol nem tetszik a szállása, csak mondja azt, hogy „Château Palugyay!” mindjárt kellemesnek fogja azt találni. Ennél a „biztos vár”-nál pihenőt talál Londonban is, úgy mint Berlinben, s ha átvitorlázik Newyorka, ha lekertül Buenos-Ayresbe; a Château Palugyayra mindenütt rátalál. S aztán visszajöhet a föld másik oldalán, ott is maga előtt találja őt. Hiszen emlekezünk rá, hogy 2 magyar ifjú főúr, mikor Kalkuttában a legjobb bord-auxiból rendelt meg a vendéglőben, a Château Palugyayt adták föl az asztalukra; s az angol vendéglős megmagyarázta szép geográfáival nekik, hogy ez a bordeauxi kerületnek legnevezetesebb bortermelő helye.

A vasuti pályafő szomszédságában van egy szép emeletes ház, elől díszkertecskékkel szegélyezve; ez a Palugyay-kastély. Itt lakik a híres magyar ember két legidősebb fia, akik közül az egyik a magyar borászat érdekében körülutazta már a földtekét s kitalulta, hogy milyen bor kell odakünn a németnek, angliának, muszkanak, lengyelnek, a brazilainak, meg a yankeknak. Mert nem elég a bort ismerni, az ivónak a tanulmányozása, az az igazi tudomány.

A kapu alól mindjárt az üzleti irodába lépünk, ahol a falakat a sok rámba tett kiállítási érme és dicsőítő oklevelek fődik; az asztalokon a megrendelő levelek a föld minden részéből. Éppen akkor hoznak oda egy táviratot Afghanisztán belsejéből, melyben az angol hadsereg kér új segélycsapatokat a Château Palugyaytól: egri és tokaji vespipkásokban. Innen megyünk egyenesen a pincébe.

Mert nincs itten borcsináló, bormegnemesítő, glazirozó, petiotirozó műhely, nincs mesterséges gyár, nincs szőlőcukor, konyak-habaró honyha, itt a vizet még hordótisztításra sem használják, nem kerül be ide más, mint a tiszta, hamisítatlan szőlőnedv.

Ott fogad bennünket legelőször is a tizenkilenc apostol. A biblia csak tizenháromat ismer; itt hattal megsaporodott. Tiszteletreméltó hittérítők! Egyenkint százhusz akós mind-egyik. A fenekére szobrászati remekműben kifaragva a képviselt apostol életnagyságú alakja, azután két hosszú sorban a többi kisebb misszionariusok, két-három rendben egymás fölött: a hosszú, kivilágított pincebolt olyan, mint a budapesti Sugár-út éjjel. S ilyen bulevardja van a földalatti kastélynak három, ugyanannyi összekötő avenüvel. Mindannyiban folyik a munka. Hatvannégy munkás csapolja a nagy hordókat gőzhajtotta tömlőkkel, mossa az üvegeket furgangos motolláló kefékkel, amikkel akár hirlapokat lehetne nyomtatni; (No, de ez okosabb munka) s aztán csomagolja a palackokat deszkaládába: Minden palack kap egy olyan zsuppból font csuklyát, ami hasonlít a spárgatakaróhoz s ami azt úgy megvédi, hogy három sor egymás fölé rakott palackon csárdást lehet táncolni. A tokaji bor palackjai még azontúl egy gyönyörű honi készítményű nádfonadékot is kapnak, ami úgy emeli a termetüket, mint valami princesse ruha.

Végre eljutunk a sanktuáriumba. Egy szabálytalan négyszögű pincebolt az. Csak azért nem húzzuk le a saruinkat, mikor ide belépünk, mert nem tudjuk, hogy rájuk találnak-e megint, mikor ki akarunk menni. Itt vannak az ősfjedelmek, az ereklyék, a mesebeli csodatevők a magyar borvilágnak: a Hegyalja egész nemzetsége!

Föl egész a boltozatig, mint egy orgonapalack mellett: a legalsók már feketék, a régiségűtől: a tokaji palackok ismeretes nemes rozsdájával bevonva. S ez mind arany: — olvadt arany; — olyan drága is mint az arany, de mennyivel édesebb. Egész kincstár, egész ambrasi gyűjtemény. Csakhogy okosabb a muzeumi régiségűtárnál, mert arra csak rá szabad nézni, de ezt a muzeum-őr közvetlen tapasztalás útján vési emléktünkbe.

Kezdjük a költői műveken. Az első palack neve: Die Poesie der Weine. (Hátrább egy kicsit azzal a macskanével!) Persze, hogy németül van. Hiszen azt akarjuk, hogy németek olvasgassák. Mi úgy sem élünk vele, mert a magyarnak, ha egy facér öforintos ágaskodik a zsebében, vagy egy leküzdhetetlen toaszt a nyelve hegyén, hát dehogyan hozatna tokajit: akkor pezsgőt parancsol, még pedig azt se magyart: arra az időre nem hazafi: francia pezsgő kell neki! Pedig, ha megtudná azt az anekdotát, amit éppen most hallottam, mindjárt nem inná a francia pezsgőt. El is mondom. Hát a champagnei pezsgőgyárosok azt teszik, hogy tartanak egy pár szép utazó ügynököt, akiknek az a kötelességük, hogy városról városra, fürdőről-fürdőre járjanak; s mikor valahol nagy table d'hote van, az egyik rendel magának francia pezsgőt, a másik összevész vele, hogy a hazában készült pezsgő éppen olyan jó; ő azt hozat magának. Másnap aztán a hazai pezsgőt ivott vendég iszonyúan bekötözött fejével jön le a table d'hotehoz, a halántékai flastrommal beragasztva s nyögve kér a pincértől szódavizet; az az átkozott honi pezsgő egészen tönkre tette a fejét. »Lám, megmondtam!« — bosszantja őt az utitárs. — »Most már hagyja ön el a szódavizet, hozasson francia pezsgőt, ez az ellensége annak!« — S a francia pezsgőtől aztán lssankint elmulik a komának a fejfájása. S abban az évadban aztán annál a vendéglősnél többé honi pezsgő-

gőt el nem fogyasztanak. A két commis voyageur pedig megy odább fejfájást jajgatni.

De térjünk vissza a mi poharunkhoz. A borok költészet! Cum! Ha én ilyen bort tudnék költeni! Nem keresnék rá kiadót. A ritmus igen szép. Egyszerű ugyan, nincs benne semmi kompozíció, de a fölfogás magasztos. Van benne szellem. A versek gördülékenyek. S bir a horáci klasszicitás zamátjával.

Hanem ez csak a muzsák legfiatalabbika.

A muzeumőr fölvilágosít bennünket, hogy aki a tokaji bor arkeológiai tanulmányát akarja végezni, annak mind a hét tónusán végig kell hatolni. Mert ennek is hétféle tónusa van, mint a szivárványnak, mint a hanglajtorjának: c, d, e, f, g, a, h, s. Mind-egyikhez újabb kisded pohárák kerülnek elő, oly vékonyak, elfűjhatók, mint a vízhab, az édes szivárvány egész színe keresztül látszik rajtuk. Az »f«-nél már szabódní kezdünk, hogy sok lesz egy napra ennyi tudományt bevenni! De már ezt meg kell kóstolni: ez az életébresztő! — Csakugyan az! — mondja az én kopasz kollégám, én már érzem, hogy nő ki a hajam tőle a homlokomon. — Nem lesz ettől ez ember ittas, csak más életre ébred. Oh, a tokaji bor nem vág le senkit, de mindent fölemel!

No, de jön még egy skálával följebb. Ki ne állna mellé? Ez a szentjánosbogár-világú, zöldes nektár, a belga királyné kedvenc itala. Ki ne ürítené azt ki, ami koronás honleányunk egészségére? Ez tokaji szagos aszúszőlőből készült fejedelmi gondolat.

Még ezen túl is van valami. Ez a mi királynénk kedvence. Hát magyar volna-e az, aki ezt a poharat ki nem ürítené; ha mindjárt a bizonyos elesés várna is rá. Eljen, aki ezt a nem konty alá való, de korona alá való bort megszerette!

De már most ez volt ám az utolsó! Se többet, se jobbat ennél nem szabad ajkainknak éiíteni!

Nem használ a szabadkozás. Még hátra van a legelső fok! Ezt már csak istenek iszszak! Ez a tokai eszercia! Most érti az ember Jupitert, hogy miért szeretett a földre lejárni?

S aztán ilyen borokból van egy hosszú galléria megrakva négyakós hordókkal.

A külföldre évenként háromszázezer palack megy innen szét s abból egy tizedrészt legálább tokaji. S vissza nem küldenek belőle semmit.

S ez a nagy diadala a Château Palugyainak.

Hogy nem küldik vissza borait.

Mert azt sok ember tudja, megtermesztí a jó bort, palackokra lehúzni tisztán; elküldeni biztosan, hanem azért mégis meszik mindannyin, hogy egy-egy palack bora a kereskedőnél vagy megsavanyodik, vagy alját rak le, vagy pezsegni kezd, ha fölnyitják s akkor aztán az egész borának a hitelé vész. A Château Palugyay borai az se nem történik meg. Pedig nem másolják azt szalicíval: titokban sem tartják, hogy mit csinálnak vele? Az ifju Palugyay meg is magyarázta azt nekünk s hogy érthetővé tegye, experimentummal is megmutatta.

Hogy bizonyítsam, a tokaji bor mind a hét tónusán keresztül mennyire nem veszi el az embernek a tudományát, sőt még olyanra is megtanítja, amihez sohasem értett, hát elmondom a »borkóstolás után« látott experimentumot.

Minden bor csak akkor húzható le palackokra, amikor teljesen bevégezte megérési művét, hogy pedig ez mikor van befejezve: azt csak a bor maga tudja. Tehát megkérdik tőle. Amelyik bort, az idejénél fogva, már lehuzhatóan hisznek, annak a hordóját kissé feloldaira fordítják s akkor egy vékony, holló-

tollszárnyú fúróval megfúrják a fenekét. Ha azon a fúrt lyukon csak egy csöpp bor is szivárog ki, akkor az a bor még dolgozik: nem lehúzni való; hanem ha a hordó sziszeg, a fúrt lyukon a levegőt szítja be: ez a sziszegés azt vallja, hogy a bor tökéletesen megérett s az többet a palackban szégyent nem hoz a gazdájára.

Jelenleg harmincötezer akó ilyen kitünő magyar bor van ebben a pincében. Adná az Isten, hogy sok ilyen várunk volna, mint a Château Palugyay: mert ezekből kell nekünk meghódítani az egész világot!

Irtam ezt a hetedik tokaji tónus után!

Stanley néger cselédje. Az angol ujságok sok érdekes dolgot beszéltek el Stanley életéből, aki, mint Afrika utazó oly nagy szolgálatakat tett a kulturának. Egy alkalommal afrikai útjából egy néger leánykát hozott magával, hogy majd itthon fölneveli. A kis fekete látszólag igen jól érezte magát a fehér emberek között, sőt később, mikor már iskolába is járt, szégyelte, hogy az emberek az utcán megbámulták és gyakran krétával bemázolta magát, hogy ő se legyen a csodálkozás állandó tárgya. A tudományhoz valami nagy hajlandóságot nem mutatott, de angolul hamarabb és jobban megtanult, mint bármely más nációbeli ember képes lett volna rá. Kötött, varrt szívesen, csak tanulnia ne kelljen. Könyvből teljességgel képtelen volt valamit megtanulni s csakis úgy vertek valamit a fejébe, ha előtte hangosan elmondták és többször ismételték. Így tanította maga Stanley — mint egy szajkót — míg eladólányává serdült. Stanleynek egy fehér inasa beléseretett és feleségül vette. Úgy látszik, nem lehetett valami féltékeny férj, mert megengedte, hogy az asszony még egyszer ellátogasson Timbukuba, fekete rokonaihoz. Mikor egykori gazdájával a hottenották egyik törzshez közeledtek, a kis menyecske ugyancsak megkedvelte a vadakat, minden feketében az apját vélte föltalálni, s kereken kijelentette, hogy többet soha vissza nem megy Európába, bár fehér férjcskáját nagyon sajnálja. Nem hallgatott semmi kérésre, elvégre is jussa volt ahhoz, hogy maradjon, ahonnan úgyis csak elrabolták. A hűtlentül elhagyott férj nem akarta annyiban hagyni a dolgot, elutazott ő is a feketékhez. Az asszony csak nem engedett és a férj volt az okosabb: ő állt be hottenottának. Épített egy kis házikót a Kunépartján, megkötötte az atyafiságot a feketékkel, keresett sógort, rokonságot a felesége révén s nemsokára nagy méltósághoz is jutott, bár eleinte tisztelőinek foga vásott egy kis fehér pecsenyére. Stanley még sokkal később is ott találta őket a legnagyobb boldogságban, de már ekkor több gyerekük s volt, kik valamennyien keresztények voltak.

A visszakövetelt borralaló. A büntetőjárás-bírószágon a minap különös pörben tartottak tárgyalást, amely a pincérekre nézve igen tanulságos. Egy úriember bement a múlt hónapban egy Kerepesi-úti vendéglőbe ebédelni. Mikor fizetett és a felöltőjét fölvette, a kiszolgáló-pincér hátrahúzódott, hogy ne kelljen segítenie. A vendéget bosszantotta ez s haragjában csak egy tizfillérest hagyott borralalóknak. Mivel a pincér észrevette, hogy a vendég haragos, de azt nem vette észre, hogy borralalót mégis hagyott neki, nem köszönt, hanem morgott valamit, aztán odament az asztalhoz és még mindig morogva csapkodta egy szalvétával. A tizfillérest nem vette észre és leverte. A távozó vendég mindent észrevett: hogy nem köszönt, hanem morgott a pincér s hogy dühösen csapkodta az asztalt és leverte a tizfillérest. Visszafordult és azt mondta a pincérnek:

— Adja vissza azt a pénzt.

— Dehogy adom, — felelt a pincér. — Ez már az enyém.

— Magának adtam, de nem érdemli meg. Adja vissza.

A pincér végre is visszaadta, de sértő szóval. E miatt került ma a járásbíró elé. A panaszos úr elmondta, hogy a pincér milyen figyelmetlenül szolgálta ki, hogy nem köszönt neki, hogy valami gorombaságot mondott magában, hogy az asztalt verdeste a szalvétával; és hogy a vendégek mind észrevették ezt, az őt nagyon bántotta, azért is kérte vissza s pénzt. A pincér ezt mondta:

— Én csak azért voltam dühös, mert azt hittem, hogy nem hagyott borralalót.

— A borralaló nem fizetés, hanem jutalom s ha nem szolgálja ki a vendéget rendesen, nem tarthat számat a jutalomra.

A sértésért különben tizenöt korona pénzbüntetésre ítélte a pincért a bíró.

SZERKESZTŐI POSTA.

Szegedy Sándor úrnak. Ön jóhiszeműleg az Ipartársulatot tekintí annak a forumnak, amely a 37-százalékos illetékemelését megfelelőbbhezeli és hozzánk küldött becses soraiban az elnökséget véli a felelősség közvetítő faktorának. Rendes körülmények között ezt hinni és remélni is lehetne; de a mi zilált társulati viszonyaink mellett ilyesmit még álmodni sem szabad. Ugyan van-e nekünk olyan elnökségünk, amely cselekedni képes és amely ezt a fontos ügyet megfelelőbbhezeli? Hogy nincs, bizonyítja az a világos tény, hogy rá sem hederít ezen legislegújabb reánk mért csapásra.

Sz. S. úrnak Széchenyitelep. Ugy a jelenlegi, mint eddigi mindenkori vezetőségünk tehetetlen gyöngeségének lehet csak tulajdonítani. Tessék elhinni, most már hiábavaló minden lamentálás. A vezetőség kötelessége lett volna éber figyelemmel kíséni azokat a mozzanatokat, amelyek ez ügyben akár a parlamentben, akár a fővárosi bizottsági üléseken folytak. A mi gyöngye ipartársulati vezetőségünknek már eddig is sok mulasztását kellett elszenvédnünk és a jövőben még sok elkésett dologra fogunk károsan megemlékezni. Az eddigi tapasztalatok legalább ezt mutatják és jobbat remélnünk nem lehet.

Többeknek. Mindazok, akik az utóbbi napokban kérdést intéztek, vegyék szíves tudomásul, hogy a jelentkezések még ezután is benyújthatók és a záros 1. átirádót annak idején t. olvasóink tudomására fogjuk hozni.

Kérelem lapunk t. olvasóihoz.

A »Kisvendéglős« ez idei 16 számának egy példányára égető szükségünk lévén, tisztelettel kérjük olvasóink közül azokat, akik ezt a számat nélkülözhetik, legyenek szívesek azt **nyomdánk címére** (Gelléri és Székely nyomda, Budapest VII., Kerepesi út 34. sz.) megküldeni; a lap árát esetleg bélyegekben is szívesen megteríti az illető cég.

Á kiadóhivatal.

Adás-vétel.

Tudván azt, hogy becses lapjában az üzletek adás-vételéről hírdetéseket közöl, hajlandónak mutatkoznék lapjának becses olvasói között az ilyenmő üzletek közvetítői szerepét elvállalni.

Sok évi tapasztalatom meggyőzött arról, hogy az üzleteknek adás-vétele alkalmával úgy az eladónak, mint a vevőknek okvetlen szükségük van lelkiismeretes közvetítőre, aki magán viseli mindkét fél érdekeit, anélkül azonban, hogy a már elharapódzott visszaélések bármelyikét is felhasználná. A közönség legnagyobb része bizalmatlanul fordul el az ügynököktől, mert azok rendesen saját érdekeiket tartják szem elől és nem sokat törődnek az érintkező felek közös ügyeivel.

Manapság már száma sincs azoknak az irodáknak, melyek minden szakértelem nélkül közvetítéseket vállalnak el s az erőszakos rábeszélések, nagytások, valótlán és sohasem létezett bemonadások stb. eszközeikkel az üzletet megkötötték,

hatalatlan összegekre rugó províziókkal állanak elő.

Nem lehet csodálni tehát, ha ily tisztességtelen eljárások következtében a nagyközönség irítozik a ügynőkkel való érintkezéstől.

S ezt csakis az ön becses lapjában való közlésekkel lehet a n. é. közönség érdekében jóvá tenni olyképp, hogy a szálloda, kávéház, vendéglő s korcsmai üzleteken kívül csakis az czekekhez tartozó felszerelések közvetítettek a következő feltételek mellett:

100—300	frt	10%
300—500	»	7%
500—2000	»	5%
2000—10000	»	4%

azonfelül pedig 3% közvetítési-díj mellett sem az eladó, sem a vevő nincs megszarolva.

Az alábbi hirdetések címei lapunk kiadóhivatalában (József-körút 13.) tudhatók meg.

Kereslet:

Szálloda vidéki nagy városban, 10—20 szobával, kávéházzal, étteremmel megvételre kerestetik.

Beszálló vendéglő nagyobb községben megvételre kerestetik.

Kávéház, szolid és életképes üzlet, vidéki forgalmas városban, megvételre kerestetik.

Kisebbszálloda, elsőrangú, vasutközlekedéssel, kisebb vidéki városban, megvételre sűrűn kerestetik.

Nagy szálloda, elsőrangú üzlet, bérbe vételre kerestetik a fővárosban vagy vidéken.

Kínálat:

Az országban a legnagyobb és legjövődmezőbb kávéháza azonnal megvehető, átvételhez 110 ezer forint szükséges. Továbbá a fővárosban egyike a legrégebb és legjobb menetelű vendéglő, legkedvezőbb feltételek mellett átvehető.

A legjobb házi szappan, 4 éves, kapható Weiman Jenő vendéglősnél Akácfa-utca 36.

800 m²-es terület, melyen jelenleg kávéház és étterem és kávéház valamint 12 vendégszoba van, az üzletekkel együtt eladó. A vételhez 15,000 frt szükséges.

Korcsma, Ujpesten, más vállalat miatt, 300 koronáért azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Szálloda a fővárosban egyik a legjobb menetelű üzlete, eladó. Átvételéhez 50,000 forint szükséges.

Villamos zongora, mely kézi kerékajtással is muzsikál, a legolcsóbb áron kéz alatt azonnal eladó. Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Üres üzleti helyiség, bármilyen célra, azonnal kiadó, Murányi-utca 53.

Üzlethelyiség november elsejére kibérelhető. Jelenleg szatócsüzlet.

Üres üzlethelyiség, mindennemű üzletre alkalmas, azonnal elfogadható.

Pécelen, Temető-utca 29. számú ház, 4 szoba, konyha, cselédszobával — továbbá egy tehermentes családt ház 2 1/4 hold szántófölddel, 3/4 hold gyümölcsös és szőlő eladó.

Két üres üzleti helyiség azonnal kibérelhető. Cím a kiadóhivatalban.

Nyáron-Télen. Egyforma s nagy forgalmat csináló vendéglő a főváros alkalmos pontján — más városban üzlet-vétel miatt átadó.

Legelső közlekedési útna a fővárosnak, a központi pályaudvarhoz közel sarok vendéglő, étterem állandó jó menetelű eladó.

280- és 300 forintért a főváros külterületén tisztességes megélhetést és megfelelő jövedelmet biztosító korcsmai üzletek azonnal átvehetőek.

Budapesten a nyugati pályaudvar közvetlen közelében egy kitűnő napi forgalmat csináló vendéglő fontos családi körülmények miatt — 600 forintért sűrűn eladó.

A főváros egyik központjára szolgáló s nagy élénk forgalommal bíró út elején, egy régen fennálló és állandóan sokat jövedelmező vendéglői üzlet eladó vagy elszámolásra átadandó.

Szálloda, kávéház, vendéglő vidéken bérbe s eladásra nagy választékban vannak előjegyzésben. Vevők, bérlők forduljanak teljes bizalommal hozzám, amennyiben célok lelkiismeretes és pontos kiszolgálásom által a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemelné.

Vendéglő, kávéház elszámolásra, bérbe, s eladásra, kisebb-nagyobb szabású üzletek a főváros és környékén nagy választékban elő vannak jegyezve. Az elszámolási üzleteknél készpénz óvadékkal nem közvetítetek, csak az átvett ital után járó esetleges kifizetést.

Vendéglő, jó és forgalmas helyen, ahol a konyha jó árak mellett erősen megy, előkelő vendégek által látogatott üzlet, erős italforgalom, bárkinnek melegen ajánlom, ezen ritka alkalmi üzlet átvételéhez 3000 forint okvetlen szükséges.

Kávéház, nagyobb szabású, a fővárosban közismert, jó nappali és éjjeli üzlet, tulajdonos súlyos betegsége miatt igen előnyös feltételek mellett eladó.

Kávéház nagy vidéki városban, ahol sok tisztviselő és katonatiszt törzsvendégek, előnyös feltételek mellett eladó, vagy egy közismert szakembernek bérbe adandó.

Szálloda vidéki nagyobb városban, étterem, kávéház, 12 vendégszoba, szép lakás, kocsiszin, nagy kerthelyiség s veteménykert: házzal együtt vagy eladó vagy bérbeadó.

Vendéglő, elegáns berendezésű, erős menetelű üzlet, Erzsébet-körzeten, olcsó házbérrel, előnyös feltételek mellett eladó. Évi forgalom 24,000 frt.

Vendéglő a fővárosban, közismert üzlet, amilyen csak minden 30 évben egyszer van eladásra kínálva, a legutolsó évben is 80,000 forint forgalmat ért el, üzlettől való visszavonulás miatt kedvező feltételek mellett megvehető.

Vendéglő, forgalmas helyen, szép kerthelyiséggel, téli tekepályával, légszusz-világítással, elutazás miatt igen olcsón azonnal vagy augusztus hó 1-jére eladó.

Kávéház, a Külső Soroksári-úton, kisebbszertű, jó forgalmú üzlet, ahol a biliárd jövedelmező a házbérből, családi körülmények miatt 450 forintért sűrűn eladó.

Vendéglő kávéházzal egyben, forgalmas, nagyobb vidéki városban, a piactéren fekvő helyiséggel, amelyet tulajdonos 31 éven át bírja és vezet, előregedés miatt a házzal együtt 26,000 forint vételárral, 15,000 forint teherrel, eladó. Csak keresztény vallású reflektálhat.

Steinfeldi Söröcsarnok

I., Döbrentei-tér 6. szám
az Erzsébet-híddal szemben.

**Naponta friss steinfeldi,
márctiusi- és bajor sör.**

Zamatos magyar konyha. * Magyar hegyi borok.
Külön bejárat az étterembe. — Mérsékelt árak.

Kedden és pénteken különféle halételek.

Tisztelettel

Grünfeld Lipót.

természetes hydrocarbonátos ásványvízforrás, mely szénásványval telítettek. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérem árjegyzést a Szt. Lukács-túrdó Kútvalallattól, Budán.

Hazai beszerzési források.

Csögl János

első »pécsi« hordógyára. Indóház-u. 21. Hordógyártmányok borkereskedők, sör- és szeszgyárak részére a legjutányosabb árak mellett.

Pécsi „Ujsörgyár“

a vidéken legnagyobb és legmodernebbül berendezett sörgyár. Söre vetekedik a kőbányai gyárak sörével. Cím: Pecs, Mohácsi-országút 20.

HÉVIZI GYÓGYFÜRDŐ

Keszthely vasuti állomás.

Kéne Héviz (megnyitás május 1-től szeptember végéig) iszapkorpával.

Világszerte ismeretes fürdő; gyógyulást nyújt csúsz, köszvény, csont-izület és közbántalmaknál csonttörés, csontszű, Nueralgia (ischias) görvélykór oly eseteinél is, amelyek már sehol sem voltak gyógyíthatók. Maszizozás, maszizozó terem hozzáértő maszizozóval.

Prospektust kívánatra ingyen küld

A fürdőigazgatóság.

T. Étlapíró Uraknak

legmelegebben ajánlom a Berkovits-féle legjobbnak elismert **Hektográph-lapokat** és **tentákat minden színben**, mely sok időt és munkát megtakarít. Éttermekben nélkülözhetetlen, mivel ezen Hektográph-lap mindkét oldalon többször használható s egy eredetiről 100—120 másolat kapható. Lehuzás után e Hektográph-lap a lemosást is nélkülözi, mert olaj-ítatók közé lesz eltelve s ez olaj-ítatós a tentát teljesen magába szívja. Kimoshatatlan ruhajelző festékek és Schapirgráph-tekercek minden nagyságban

Berkovits Károly

Sokszorosító-készülékek — Hektográph-raktár
BUDAPEST, VII. Sip-utca 11.

Árjegyzék bérmentve.

A világhírű francia

Delbeck & Co.

reimsi pezsgőborgyár
és a műneheni Hofbräu

magyarországi főlerakata.

Válogatott fűszerárúk, mindennemű bel- és külföldi csemegék, magyar és francia pezsgő-borok rum, tea, liqueörök, sajt, vaj, kassai, prágai, sonka, felvágottak, gyümölcsök stb. raktára.

BRÁZAY KÁLMÁN-nál
Muzeum-körút 23.

A hazai fürdők, kirándulók, fogadók, vendéglők és kávéházi üzletek, valamint az ajánlhatóbb cégek és beszerzési források.

UTMUTATÓJA.

3zen rovatban mindazoknak, akik a lapot egész évre fizették elő, három sorig terjedő hirdetését egész éven át díjlanul közöljük. A három soron túl terjedő hirdetés minden szövege 4 fillérbe kerül. Nem fizetősek az a hirdetés egész évre 16 korona, félévre 8 korona és negyedévre 5 korona és minden további szó 3 fillér.

Budapest. Tarant Prokób »Stefánia«-szállodája. VII., Murányi-utca 53. A keleti pályaudvar közelében. Olesó szobák.

Albert Viktor vendéglője, Röck Szilárd-utca 10. A vidéki főpincérek találkozóhelye. Olesó magyar konyha, kitünő borok.

Schuster Hugó éttermei (volt Plasztikon) Andrássy-ut 65. Elsőrangú éttermek és söröző helyiségek. — Ered. beszerzett tiszta italok. — Jutányos árak.

Rapszky Zsigmond kávéháza I., Döbrentey-tér 6. szám. Elsőrangú, legújabb kávéház.

Klecker Alajos vendéglő és éttermei. — Teréz-körút és Kemnitzer-utca sarkán. — Termelőktől vett tiszta borok, magyar konyha.

Vámos Dezső »Hazám« kávéháza, József-körút 1. Népszínház-utca. Elsőrangú nagy éjjeli mulató separé egy óráig zene.

Várady József nagy étterme nyári és téli kerttel az általánosan ismert volt Lantos-féle, Teréz-körút 28. szám.

Lakatos Gyula Röck Szilárd-utca 23. Nagy sörcsarnok és éttermei. Jó balatonvidéki borai és kitünő magyar konyhája elragadtatja a közönséget.

Nagy Lajos elsőrangú, legelegánsabban berendezett kávéház, Soroksári-utca 13. sz. a.

Uits Lorinc »Árpád«-kávéház, Erzsébet-körút és Dohány-utca sarkán. A fővárosi és vidéki főpincéri-kar találkozó helye.

Commerce-Kávéház. Tulajdonos Petrovits György, József-körút és Baross-utca sarkán. Elsőrangú kávéház.

Fellegi Bde »Elevátor-kávéháza« Ferenc-körút. Elsőrangú kávéház, estéknint zeneestély.

Szabaria-kávéház (tul. Grünfeld Gyula). Dohány-utca és Nyár-utca sarkán. Üzleti társak találkozója. Minden este elsőrendű női zenekar.

Gyárfás Pál nagy kávéháza, Népszínház-utca és Tisza Kálmán-tér sarkán. Elsőrangú mulató.

Milits István vendéglője, Kerepesi-út és Huszár-utca sarkán. Kitünő magyar konyha. Jó borok.

Ureiner Jenő, városliget. Aréna-színház-színház mellett. Elsőrangú vendéglő. Kitünő konyha és italok.

Arad. Hungária-kávéház. (Skergula Istv. tulajd.) Előkelő kényelemmel berendezett és Arad legnagyobb kávéháza a központban.

Kolbay István »Vadászkürt«-vendéglője és sörcsarnoka. Magyaros konyha, termelőktől vett valódi borok.

Grünwald Simon Korona-kávéháza, Árpád-tér 2. A pincérség régi találkozója. Egész éjjel nyitva, olesó árak.

Japán-kávéház (Molnár Zsigmond tulajdonos). Fényes berendezésű keleti kávéház a városközpontban. Az elite-pincérkar találkozó helye.

Kass Béla éttermei és sörözője a Szabadság-téren. Termelőktől vásárolt tiszta borok. Olesó konyha.

Balaton-Berény. Fehér Sándor »Magyar Tenger«-szállodája a Balaton partján. Pompás terasz-vendéglő a parton, szép kilátás, olesó árak.

Barcs. (Telep.) Hoffmann és Krausz »Garni«-szállodája az állomás mellett.

Csáktornyai. Friedl J. Zrinyi-szállodája. Magyar konyha és termelőktől vett borok.

Veis Lajos »Othlon« kávéháza a város központján.

Horváth Géza »Aranybárny«-szállodája. Étterem, polgári szoba (söröző). Olesó magyar konyha.

Eszék. Bohus M. vendéglője a központban. Magyaros olesó konyha, tisztán kezelt, valódi jó borok.

Győr. Acél Miksa Kisfaludy-kávéháza, a városházzal szemben.

Buchler Lukács Sárkánylyuk-vendéglője. Termelőktől vett borok, olesó konyha.

Fehér Hajó szálloda (Meixner Mihály tulajdona). Elsőrangú szálloda, étterem, sörözők — szemben a városházzal.

Hungária kávéház. (Kuster Géza tulajd.) Elsőrangú kávéház a Baross-utcában.

Németh Ferenc »Erzsébet«-kávéháza. A helybeli és vidéki vendéglős és pincér urak találkozója. Olesó árak.

Prückler Mátys »Arany postakürt«-vendéglője, Deák Ferenc- és Árpád-u. sarkán. Balatoni borok, olesó konyha.

Schuch Ferenc vendéglője, Arany János-utca. Helybeli pincér urak borozója.

Hévíz. Póca János »Mexiko«-vendéglője. Telen-nyáron át nyitva. Olesó vendéglő, termelőktől vett borok.

Kolozsvár. Fekete L. vendéglője a »Vig magyarhoz«. Olesó magyar konyha, a Kolozsvárt megforduló üzleti kartársak kedvelt vendéglője.

Gráff János vasuti vendéglője. A kolozsvári közönség kedvelt kirándulója. Termelőktől vett erdélyi borok.

Grün A. »Budapest«-kávéháza, az üzleti kollegák találkozóhelye.

Grand-kávéház. (Gyárfás Dezső tul.) Elsőrangú kávéház. Kolozsvár központján.

Hungária-kávéház. (Roth A. tulajd.) Vidéki üzletemberek találkozója.

Központi szálloda. (Nagy Gábor tul.) A város központján. Elsőrangú fogadó; étterem és kávéház.

Korona-kávéház. (Heiman tulajdonos.) A vidéki pincér urak látogatója.

Körmend. Heigl Ignác »Kulcsos«-vendéglője, Kulcsos-utca. Termelőktől vett jó borok, olesó konyha.

Neubauer János »Magyar Király«-vendéglője. Balatonmelléki jó borok, olesó magyar konyha.

Scheck Ignác »Korona«-szállodája a város főhelyén. — Étterem, söröző, kávéház.

Komárom. Ifj. Kass Gusztáv »Magyar király«-szállodája. Előkelően berendezett fogadó a Dunaparton.

Maitz Rezső »Vigadó«-éttermei. Étkező és sörházi helyiségek, kitünő italok, olesó magyar konyha.

Kis-Cell. Várlaky Béla »Hungária«-szállodája, előkelő berendezésű fogadó, étterem, kávéház.

Horváth József. »Uj kávéház.« A helybeli elite-közönség találkozóhelye.

Kaposvár. Mester J »Zrinyi«-vendéglője, az állomás mellett. Magyar borok, olesó konyha.

Löbl Mihály és fia vendéglője a főútcán. Olesó magyar konyha, termelőktől vett borok.

Jósi-kávéház. (Tul. Braun József). Rózsau-tca, szemben az indóházzal. Egész éjjel nyitva.

Pelcmann Peter vasuti vendéglője. A városi közönség találkozója. Magyar konyha, kitünő italok.

Ratics J. »Hazám«-kávéháza (volt Ósbudavár). Egész éjjel nyitva. Az állomás közelében.

Talár Gusztáv »Korona«-szállodája. Elsőrangú fogadó. Termelőktől vett borok. Étterem, söröző és kávéház.

Keszthely. Strausz Miksa »Hullám« és »Korona«-szállodák, a város központján. Hullám a Balaton partján.

Szieber József vendéglője, Kossuth Lajos-utca, Balatonmelléki jó borok, olesó magyaros konyha.

Szabó Béla kávéháza a város közp. Az idegenek és szakmabeliek kedvelt találkozóhelye.

Zalaegerszeg. Domonkos Ignác »Korona«-szállodája, a város központján. Étterem és söröző-helyiségek.

Lugos. Csontos Gyula »Központi sörcsarnoka« a város közepén.

Alsó-Lendva. Korona-szálloda. (Neubauer János tulajd.) Elsőrangú fogadó, étterem és kávéház. Sajáttermésű borok.

Reverencsits István vendéglője. Olesó magyaros konyha, termelőktől vett valódi szalai borok.

Fevency József vendéglője, (volt Poppel V.) A város főútcáján. Tisztán kezelt italok, jó magyar konyha.

Miskole. »Korona-szálloda.« (Bokros Károly tulajd.) Elsőrangú fogadó. Étterem, söröző és kávéház.

Kispija-vendéglő. (Tulajd. Mayer József.) Saját termésű borok, magyaros konyha.

Lejler Béla »Polgári sörcsarnok« vendéglője. Jó magyar és olesó konyha, termelőktől vásárolt kitünő borok.

Pannonia-kávéház. (Ausländer Henrik és Gyula.) Előkelő berendezésű kávéház, a város központján.

Papsz József vendéglője és sörcsarnoka a Buzs-téren. Olesó polgári konyha, termelőktől vett borok.

Perl Gyula »Tüztöltő«-kávéháza. Az üzleti kartársak találkozó helye.

Széchenyi-szálloda és kávéház. (Tul. Kellner Lajos.) Üzleti kartársaknak olesó, kedvezményes áru szobák.

Nagybánya. Rumpold Gyula »Nagy-szálloda«-ja. Elsőrangú szálloda, kávéház és étterem.

Nagykanizsa. Szarvas-szálloda. (Tulajd. özv. Tinágyi Lajosné.) Elsőrangú fogadó, nagy kényelemmel berendezett szobák, elegáns étterem és kávéházi helyiségek.

Gálovits András »Polgár-egyleti vendéglője.« Kitünő minőségű szalai termésű borok, olesó magyaros konyha.

Merkly János vendéglője, Kinizsi-utca. Tiszta magyar konyha, termelőktől vett borok.

Korona-fogadó, tulajd. Bogenrieder József) a főútcán. Étterem, sörház és kávéházi helyiségek.

Bayer Gyula vendéglője, Kossuth Lajos-utca. Termelőktől vett borok, magyaros konyha.

Cár János »Vaskapu«-szállodája. Jó magyar konyha és kitünő italok.

Nyitra. Pitzer és Hauser »Hungária«-szállodája. Elsőrendű fogadó. Magyar konyha, termelőktől vett borok.

Nagyvárad. Karner Gyula »Rimanócy«-szállodája. Elsőrangú fogadó. Termelőktől vett borok.

Pápa. Zsilinszky Lajos »Griff«-szállodája. Elsőrangú fogadó, az utazóközönség kedvelt szállodája.

Pécs. Abrahám István vendéglője, Szigeti-országot. Termelőktől beszerzett borok Olesó magyar konyha.

Jakab Imre vendéglője. Saját termésű »kutyogós borok«, izletes magyar konyha.

»Vadember-szálloda«, (Mayer Lajos tul.) a város központján. Az utazók régi fogadója. Saját termésű borok, magyar konyha.

Cserhá Vince »Magyar király«-szállodája. Söröző, étterem és kávéház. Olesó szobák.

»Hungária«-kávéház és söröző (Schwarz P. Ferenc tul.) Elsőrangú kávéház a város központján. Hideg buffé.

»Pannonia«-kávéház. (Pinter N. János tul.) A város legelőkelőbb helyén. A helyi és vidéki pincér urak találkozója.

Ferich Lajos vendéglője, Indóház-u. 21. (saját ház). Saját termésű borok, olesó magyar konyha.

Jenovay József »Zöldhordó«-vendéglője Sörház-utca. Olesó konyha, termelőktől beszerzett borok.

Ladika István vendéglője, volt »Schubert«-vendéglő. Budai vásártér környékének találkozó helye.

Malakóvits István »Isten áldás«-vendéglője. — Pécs bányatelepi termelőktől beszerzett borok.

Radoesay Imre »Korona-szállodája.« Szigeti országot. Olesó magyar konyha. Saját termésű kitünő muskatály és asztali borok.

Schnell József vendéglője, Pálya-utca 1. A budai vásártérreik találkozó helye.

Udvardy Nándor »Turin város«-fogadója Siklósi-országot. Jó hegyi borok, olesó reggeli s ebédkoszt.

Ifj. Zidarits József vendéglője, Makár-u. 7. sz. Saját termésű kutyogós borok, minden pénteken halászlé.

Sümeg. Mesterházy Sándor »Korona«-szállodája. Saját termésű jó borok, magyaros konyha.

Talabér Károly vendéglője a Barányhoz. Saját termésű borok mérése, kicsiny és nagyban.

Szeged. Juránovits F. »Tisza-szálloda.« Az alföld legszebb fogadója. Mind utcai szobák, télikert étterem és kávéház.

»Fekete sas«-szálloda. (Adám Ödön szállodája és vig mulatója.) Olesó szobák, étterem és kávéház.

Szatmár. Pongrácz Lajos vendéglője a kath. körben. Saját termésű érmelléki borok. Magyaros konyha.

Sárvár. Ritter L. »Korona-szállodája« saját termésű borok, olesó jó magyar konyha.

Szegzárd. Haspelt József »Szegzárd«-szállodája. Saját termésű szegzárdi borok, magyaros konyha.

Székesfehérvár. Barnai Ignác »Magyar király«-szállodája a város központján. Elsőrangú fogadó.

Endersz János »Fekete Sas«-szállodája. Étterem, kávéház. Saját termésű borok.

Szombathely. »Hungária«-nagy-száll. (Pösch Károly és Gyula). Elsőrangú fogadó a központban.

Köhler György vendéglője a barátok templomával szemben. Balatoni borok, olesó konyha.

Sopron. Krausz J. »Fehér rózsá«-szállodája. Elsőrangú fogadó, magyar konyha, termelőktől vett borok.

S.-A.-Ujhely »Magyar Király«-szálloda. (Csernicky I. tulajd.) Előkelő étterem, söröző.

Kovács-étterem és sörház. A városház-épületben s a színházzal kapcsolatban. Olesó konyha, kitünő italok.

Frisch J. »Magyar király«-kávéháza. A helybeli és vidéki kartársak találkozó helye.

Szolnok. Müller és Veszter »Kossuth«-szállodája az állomással szemben. Olesó vendég-szobák, magyaros konyha.

Szentes. Halász János »Petőfi«-szállodája. Elsőrangú fogadó, kitünő csongrádi borok.

Temesvár. . . . »Illits« . . . Hungária nagy-szállodája, belváros. A délvidek legelegánsabb vendéglőfogadója. Étterem, télikert, söröző és előkelő komforttal berendezett kávéház.

Hannold János »Korona«-szállodája, a józsefvárosi indóházzal szemben. Olesó magyar konyha, termelőktől vett borok.

Gombás István »Pacsirtamező«-vendéglője, a gyárvárosi indóházzal szemben. Györkényi és szalai borok.

Schubert Péter »Strucmadár«-szállodája Józsefváros, közel az indóházhoz. Olesó magyar konyha, tiszta borok.